

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.
Pe un jum. . 14 "
Pe o lună . 2,40 "

Numărul de zi pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

TRIBUNA

REDACTIA
ADMINISTRAȚIA:
Strada Deak Ferenc Nr. 20
INSERTIUNILE
se primesc la administrație.
Mulțămite publice și Loc
de deschis costă fiecare gir
20 fileri.
Manuscripte nu să inapoză.

Un an de luptă.

De Octavian Goga.

Si autem de veritate scandalum
sumitur utilius permittitur nasci
scandalum, quam veritas relinqua-
tur.

S. Gregor. Magn. Homiliae.
Lib. I. Hom VII. § 5.

Mi-aduc aminte de cuvintele acestui fanatic luptător pentru adevăr, acum când îmi trec pe dinainte toate peripețiile sbuciumării noastre de un an de zile. Tocmai se împlinesc anul de când comitetul național, lăsându-se răpit de îndemnul unor oameni împinși de patimă, a adus celebra hotărâre cu decapitarea acestui vechi organ de publicitate. Orice judecător obiectiv al stărilor dela noi trebuie să recunoască că prin acest act de desăvârșită lipsă de tact viața noastră politică a intrat în zodia scandalului. Toată frământarea pătimăse, care a răscolit lumea dela noi, toate certele personale, potopul de injurii și trivialități ce s'a revărsat în publicistica noastră în timpul din urmă, datează dela acest termin.

Înțelepciunea și prudența areopagului nostru politic au decis ca un organ de propagandă națională, în care vedea lumina tiparului scrisul celor mai de seamă muncitori ai condeului, să fie desființat prin formula laconică a unui paragraf, croit în repezeala unor discuții într-o după-masă la Budapesta. O dovadă mai strigătoare a intoleranței, o mai arbitrară nesocotire a libertății de gândire din partea reprezentanților unui popor luptător, cu greu se poate închipui. Va rămâne în istoria îndelungilor și chinuitoarelor noastre dibuiri politice, această sentință, ca un certificat de înfrângere a rațiunii elementare prin patima îngustă, ca un arătător al vremii noastre mici în care preocupămintele unui egoism urcios copleșesc în mintea celor mai mulți considerațiile pentru binele public.

Orice om așezat, lipsit de interes, putea vedea dela început în această hotărâre germenul fatal al dărăpănării ce va urma. Era ușor de înțeles, că încercarea de distrugere trebuia să nască în mod firesc tendința de apărare. Cunoșcând puținel obiceiurile dela noi și cumpănind învolburarea de patimi, care a împins la suprafață nenorocitul paragraf, trebuia să-ți dai seama, că aici se vor împărți lovituri nemiloase, că va fi zarvă mare, război îndărătnic, care va ținea mult. Iubitorii de liniște și de trai comod, cari mai bucuroși sacrifică dreptatea unei cauze decât tihna lor, s'au grăbit a primi verdictul, fără nici o lămurire. S'au găsit însă spirite călăuzite de înștiințarea cinei și-a judecății obiective, cari s'au împotrivit acestui firman abso-

lutistic. Acești oameni au priceput, că e în joc o problemă cu mult mai importantă decât existența sau neexistența unei gazete, cu ale cărei interese nu au nici în clip nici în mâneacă, au văzut că se ridică o chestiune de ordin moral: *apărarea adevărului*. Și-au dat seama că acest adevăr nu poate fi sugrumat și că în definitiv e mai suportabil scandalul care trece, decât dreptatea care moare.

Logica asta aspră cu îndrumările ei a creat platforma de solidaritate între oameni cari neputând admite vina nemeritatei osânde, s'au aliat pentru susținerea „Tribunii”. Au răsărit încetul cu încetul murmurări de nemulțămire cari s'au încheșat în curînd într'un singur glas de protestare împotriva celebrei „capitis diminutio”. Elemente străine cu totul de trecutul acestui ziar, cari nu-i știau nici tainele de culise, nici ungherele ascunse ale firidelor de bucătărie, oameni pe cari nu-i îndemna nimic altceva decât iubirea de adevăr, au sărit într'ajutor. Ei au cerut explicații cu toată hotărârea și s'au opus tuturor tendințelor de destrucțiune, cari nu-și puteau găsi o justificare. Apropierea și tăria lor au crescut în măsura neputinței judecătorilor volnici.

De sigur e mai mult decât o întâmplare, că în fruntea acestor apărători ai adevărului sunt tocmai elementele intelectuale ale cărturării noastre, sunt înșiși scriitorii neamului românesc din această țară. Fiecare cetitor e în stare să judece mult puțin din operele lor impulsurile de judecată și simțire cari îi călăuzesc și să-și facă astfel o idee despre valoarea lor intelectuală ori morală. Judecătorul nepărtinitor de mâne va însemna și va căuta să lămurască faptul caracteristic, că un organ declarat „trădător” prin rostul unor politicieni, a fost susținut de literați și făcând comparația cuvenită între aspectele particulare prin cari s'a manifestat totdeauna dragostea de neam a acestor două tagme, va fixa definitiv răspunderile. Astăzi e destul să se constate admirabila solidaritate frățască, cu care au purtat lupta pentru apărarea convingerii lor, acești scriitori, pe cari chibzuința unora dintre reprezentanții cu atribuțiuni oficiale ai politicii noastre, i-a încărcat de insulte.

Acest judecător va resfoi în toată liniștea paginile cari poartă urmele acestui an de luptă, va cumpăni scrisul fiecăruia, lămurind toate semnele vremii. Din judecata lui limpede va alege posteritatea pe partea cui a fost ascendentul intelectual și moral în această frământare.

În afară de trecerile de ordin

personal cari au inundat coloanele gazetăriei noastre, ca un ecou al motivelor absolut personale ce au provocat categorica sentință, — în afară de ploaia vorbelor mari și acuzelor nesăbuite în cari s'a nămolit de atâtea ori discuția, această harță a scos la iveală tot mai multe tendințe de regenerare a societății noastre. Selecțiunea rîndurilor între cele două tabere a luat tot mai mult aspectul unei diferențieri de ordin cultural. În jurul acestui ziar s'au grupat elementele dornice de progres, mai împrietenite cu educația românească, cari își dau tot mai mult seama de însemnătatea unei culturi naționale. În focul luptei s'au spus multe adevăruri, s'au vizat greșeli și s'au lămurit multe trebuințe. S'a introdus un spirit critic mai răspicat, s'a pulberat o seamă de legende inutile, s'au mai sfărmat câteva din cătușile unei ipocrizii tradiționale. S'a indicat tot mai mult necesitatea de-a ni-se intelectualiza atmosfera vieții publice și la lumina acestor credințe s'au desvilit multe din neajunsurile noastre sociale. În sfârșit s'au coborît de pe pedestalul admirației mute, unde au fost ridicați printr'o ușurință culpabilă, o seamă de oameni, cari atrași în raza de cercetare a rațiunii au mai pierdut din lustrul falș al idolatriei. Toate aceste sunt semnele caracteristice prin cari se disting începuturile perioadelor de reforme la orice popor care nu e staționar și a cărui conștiință se primenește primind îndrumările unei evoluții culturale.

În afară de harța personală, care nu interesează, acest an de luptă s'a scurs pentru apărarea adevărului. Intențiile cari au călăuzit condeiele scriitorilor în coloanele „Tribunii”, se pot rezuma în cele trei adevăruri fundamentale ale apostolului Carlyle, atât de străine în atelierul vieții noastre politice: „*Tăcere, Muncă, Sinceritate*”.

Propagarea lor a găsit răsunetul cuvenit în sufletul mulțimii, dovadă vâjnoșia crescândă a acestui osândit la moarte, care a înfruntat vijelia unui diluviu de insulte, fără să se frîngă și astăzi își prăznuiește cu fruntea ridicată aniversara zilei când dușmanii i-au strigat răstignirea.

Această aniversare e de sigur plină de învățăminte, pe cari ar fi bine să le înțelegem cu toții și să tragem consecințele cuvenite în măsura înțelepciunii de care suntem părtași. Pentru un luptător care crede în ideile lui și lucrează împins de puterea lor, această zi e un prilej de mulțămire, fiindcă dovedește că sbuciumările unui suflet petrecute sub ochii societății noastre nu sunt sămânțe căzute pe piatră.

și că din această generoasă risipă de energie se poate aștepta cu drept cuvânt o roadă la timp potrivit.

Multă dreptate avea marele Grigorie, ne-o arată tocmai această aniversare.

Astăzi scandalul e pe sfârșite, adevărul e pe drum.

Miniștri austriaci în Budapesta. Ministrul-șef al Austriei contele Stürgkh, însoțit de miniștrii de comerț, finanțe, agricultură și căi ferate, a sosit la Budapesta. Toți miniștrii austriaci au făcut vizite membrilor guvernului ungar.

Cele două guverne n'au ținut consiliu formal, ci au discutat numai în general chestiunile economice pendente.

Seara, miniștrii austriaci s'au întors la Viena.

Alegerile din Croația. Rezultatul alegerilor din Croația înseamnă o nouă înfrângere a politicii Banului. În ciuda tuturor volnicilor electorale, Banul n'a reușit să câștige majoritatea.

Dintre 70 de deputați aleși până acum numai 21 sunt guvernamentali.

În cercurile politice se afirmă că Banul își va da demisia.

Un zvon neîntemeiat. Sub titlul acesta „Adevărul” din București scrie:

Președintele partidului naționalităților Dr. Teodor Mihali a declarat corespondentului ziarului „Adevărul” că știrea publicată de ziarele „Scara” și „Mimerva” din partea corespondenților din Budapesta și după care fostul deputat român Dr. George Popovici și-ar fi dat demisia din demnitatea de membru al comitetului executiv al partidului, nu este întemeiată.

Învățătorii unguri din comitatul Aradului și sufragiul universal. În ultima sa ședință de Joi, reuniunea învățătorilor unguri din comitatul Aradului a adus hotărârea, ca membrii reuniunii să facă agitație pentru legiferarea cât mai în grabă a dreptului de vot universal, egal și secret, dela care așteaptă îmbunătățirea sortii lor.

Odă bachică.

Poate ai vre-un dor să ți vindeci,
Ori te paște vre-un blestem? —
Dragul meu prieten, vin' deci,
Toarnă în pahare vin deci,
Și să bem!

Că beția-i rost de glume,
E uitare de năcaz:
Crezi că Dumnezeu anume
Când creia această lume
Era treaz!

În beția lui divină
Lumea el când o născu,
„Fiat lux!” cu gura plină
Zise. — și pe loc lumină
Se făcu...

Și de-aceea are vinul
Darul dela Dumnezeu
Să coboare 'n ochi seninul
Și s'adoarmă 'n inimă chinul
Cel mai greu!

Acum un an...

— Reminiscențe —

Înainte cu un an, era febrile mare în anumite cercuri românești din Arad. Aproape zilnic se țineau consfătuiri intime, când la unul, când la altul dintre „prieteni” noștri. Abia la 2 Decembrie n. am aflat de ce gânduri erau frământați acești oameni: *voiau să se instăpânească pe Tribuna*.

Di Suciu, organizatorul partidului, se lăuda, a doua zi după conventiculul dela Vass, că „*Tribuna a murit, nu mai există*” și proorocia că peste două săptămâni el va prezida în sala de redacție a „*Tribunei*”. Iar simpaticul nostru tânăr fruntaș, Dr. Cornel Iancu, vestea că până la 1 Ianuarie se va rade de pe frontispiciul clădirii noastre numele „*Tribuna*”, înlocuindu-se cu un nou nume: „*Românul*”.

Au trecut, însă, nu două săptămâni, ci 52 de săptămâni, fără ca proorocirile să se fi adevărit. Adevărul a fost și este mai puternic decât minciuna. Puvoiul de calomnii și minciuni debitate la adesa *Tribunei* a trecut, fără să fi putut săpa încrederea cetățitorilor în gândurile curate ale celor din jurul acestui ziar.

Acum când se împlinește anul, ținem să reîmpăstrăm câteva momente din sbuciumările din trecut, ca să se vadă pe ce temelii șubrede s'a clădit acuza „*tradă*”.

Înainte de toate reproducem articolul „*Nevoia unei grupări*” publicat cu subtitlul „*Părerii libere*” în numărul 189, anul trecut. Acest articol a fost citat și răscitat de adversarii noștri ca probă a intențiilor noastre de a sparge solidaritatea partidului.

Rugăm pe toți să citească acest articol calm și să judece.

Părerii libere.

Este absolut sigur, că chestiunea românească nu se va lua repede dela ordinea zilei. Cu dibăcia unora și stângăcia altora, ea s'a făcut de cea mai palpitantă actualitate. Guvernul o urmărește, în urma presiunii de sus. Presa străină o ia sub ocrotire. Opinia publică se agită mai mult sa

de altă dată. Și întâmplări diverse, experimentările guvernului și fenomenele de tradare, dau acestui proces o înfățișare mai aprinsă ca până acum.

Naște deci întrebarea firească: este acesta un punct decisiv în luptele noastre; este un indiciu, că vor urma o serie de schimbări în politica statului nostru, cari sunt menite să pună sfârșit îndelungilor frământări?

Mărturisim din adâncul credințelor noastre, că, după toată firea, și după toate condițiile luptei de astăzi, nu ne putem face nici cea mai palidă iluzie, că am fi ajuns la o cotitură spre bine. Dimpotrivă. Sgomotul cel mare al unora, înclinările umilite ale altora și strălucirea orbitoare a sulițelor de jandarm în mijlocul nostru, sunt probele cele mai convingătoare, că trăim încă și vom trăi multă vreme de aci înainte, în plină vrăjmășie socială. Căci patimile se potolească cu anevoie și ideile de existență la un popor se limpezesc și se împlinesc cu mare greutate.

În situația de astăzi și pentru a putea să ne pregătim de continuarea rezistenței în această războie, ni se impune, înainte de toate, să nu pierdem timpul cu lucruri de prisos, cu discuții oțioase în jurul păcii. Această alergare după fantazmagorii a fost o simplă încercare de a ne abate din calea vederilor clare și a ne dezbină în mod păcătos. Alta este datoria noastră. Lăsând la o parte ori-ce operațiune problematică, așezată pe baze vagi și incerte, să privim mai bine la nevoile noastre interne, să ne examinăm mai bine forțele noastre și să chibzuim mai mult asupra modului cum alte împrejurări viitoare ne-ar putea găsi bine pregătiți, mai tari și în mai mare solidaritate.

Căci ori-ce am zice, de data asta, chiar dacă propunerea înțelegerii n'ar fi fost făcută cu viclenia cunoscută și chiar dacă aventurierii noștri politici nu s'ar fi imbulzit atât de tare, trebuie să recunoaștem, că la un rezultat pozitiv tot nu era să putem a-

Știe-apoi și din Scriptură

Cel din urmă bun creștin

Că se ia de Paști în gură

Sfânta cuminecătură

Tot cu vin;

Și-or ce-ar spune fariseii,

N'a schimbat c'un gest divin

Insuși Regele Iudeii,

Crist, la Căna Galileii,

Apa'n vin?

Chiar poetul când se 'mbată

Nu-i mai inspirat la scris?

În lumină-adevărată

Toate-atuncea i-s'arată

Ca un vis!

Până când deci crește în vie

Vreji de viță pe haraci —

Sus paharele, frăție!

Și pe urmă pot să vie

Mii de drați!

St. O. Iosif.

Cântul lui Don Juan.

„— Vezi tu cărarea asta
Ce prin stejari se pierde
Și nu știi unde duce?
Așa să te desmerde

În lume și iubirea. —
Ca prin acest frunziș
S'o lași să te imbie,
Să mergi cu ochi închiși:

Ce-ți pasă ce-i 'nainte?
Prăpastie? Vultoare?
— Destul să ai o clipă
De dragoste, sub soare!” —

Mehadia 1911.

D. Nanu.

Privind o sferă terestră.

De D. Anghel.

Am în fața mea un glob terestru. Un albastru uniform spune imensul oceanelor, marea împărăție a apelor, nemărginirea mișcătoare care nu și mai află astămpăr, fluidul element ce predomină asupra uscăturilor. Figuri baze pe care alegă umbre ușoare ce înseamnă mișcările mării, lungi abia scrise ce sânt fluviile mari, locuri goale și necunoscute ce sânt imensele pustiri pe care n'a călcat poate pas de om, zădărite continentele.

Cu cât curba urcă spre poluri, mai tare, mai gol, mai necunoscut, se întinde rotundul pe care

junge. Rîndurile noastre erau prea reslețite, selecțiunea fruntașilor era prea puțin precizată, voința politică a multora prea nelămurită, decât să fi obținut un câștig de cauză sigur și trainic.

Dar o cauză amânată nu înseamnă că e pierdută cauza. Prilejul de a ne răfui în vederea unei înțelegeri și de a ne măsura puterile cu adversarii noștri se va ivi el, mai repede decât credem. Totul este numai, ca momentele viitoare să nu ne mai surprindă în o completă desăgărire de energii și voințe.

Privind așa asupra multelor noastre neajunsuri organice, ceva ne atinge mai neplăcut, lipsa unei lupte organizate. *Nu zicem că fruntașii noștri grupați în partid și comitet nu își fac datoria, pe cât e omeneste posibil, dar observăm numai că această grupare își afirmă prea puțin autoritatea.* Afară doar de alegeri, partidul și comitetul se manifestă prea arare-ori în situații atât de critice.

Așa, de pildă, nu ni-s'a dat să vedem o atitudine mai categorică a comitetului împotriva guvernului, pe motivul tratativelor cu transfugii noștri. Nu am văzut o intervenție mai energică în afacerea scandalosă a ziarului oficial, care continuă să rămână nelămurită de atâtea luni. Și nu înțelegem multe alte amănunte, cari aduc o atingere principiului de încredere oarbă și de disciplină perfectă a mulțimei.

Gândul de a clătina credința în conducătorii oficiali, desigur este departe de noi. Chestiunea conducătorilor însă este de o importanță atât de mare, încât rezerve și menajamente aici nu mai încap. Și trebuie spus cu toată hotărîrea, că ceiace în fața de astăzi se simte mai mult, este tocmai lipsa de mari energii naționale. Ori cât de recunoscători trebuie să fim față de actualitate și față de dragostea cea multă a fruntașilor noștri, nu ne putem suprima dorința de a vedea în fruntea noastră individualități mai cu potență, cari să fie mai la nivelul împrejurărilor grele. Simțim par'că tre-

buința unor oameni superiori, cari să ne țină sufletele la un loc și să ne ducă cu dânsii, mai repede, mai sigur, la isbândă. Simțim nevoia de a ne vedea fruntașii biruind, sau căzând cu glorie, nu vegetând umili în stare echivocă.

Dorința aceasta este, cred, sufletește foarte legitimă. În luptă forțele se uzează. Iar conducătorii odată uzați ajung să fie pe loc ori-ce mișcare și să nu mai aibă convenita înțelegere pentru glasul vremii. În ori-ce clipă se ivește necesitatea unei primeniri și a eliminării ori-cărui balast. De ce n'am sta și noi odată la sfat cu noi înșine și de ce n'am cântări adânc, cari mai sînt elementele de tărie în mijlocul nostru și cu cine s'ar putea înjgheba mai repede o grupare nouă, care să constituie chintesența sănătății și a vigoarei naționale și să facă să falfăie iar steagul în toată mândria lui!

Convinși deci că în lupta viitoare, merită să ne ușureze soarta noastră, în lupta în care s'ar putea obține succese, numai după o primenire radicală a forțelor conducătoare și după o organizare a campaniei pe toată linia, se poate intra, ne întrebăm: cine să ocupe rîndurile dintâi?

Răspundem, înainte de toate, că aceia cari nu mai pot să ocupe aceste rînduri sînt desigur Episcopii noștri. Experiențele triste din ultimii ani ne impun, să izolăm tot mai mult politicește poporul român de erarhii săi religioși, în deosebire de trecut, când acei erarhi erau în fruntea tuturor mișcărilor populare. Prezentul ne învață, că episcopi limbuți și nechibzuiți în loc de a și păstra caracterul pasiv în cele politice, se ingerează chiar în mod dezastros în afacerile politice curente, cum este cazul părintelui Meșianu și al nenorocitei sale gazetute „Telegraful”, ajuns organ de propagandă protivnic intereselor naționale.

Și mai puțin pot să intre în viitoarea grupare acei rătăciți, cărora iubirea poporului le-a dat odinioară consacrarea de fruntași și cari, prin trădările lor, au înjosit atât de mult acest sentiment. De paza

acestora trebuie, din potrivă, organizat un boicot general, o urmărire consecventă, pentru a da astfel pilde de dispreț pentru asemenea căderi.

Ar mai fi apoi elementele uzate, oamenii cum se cade îmbătrâniți în serviciul cauzei publice, inimi de foc, dar brațe slăbite, cari înțeleg cu mai multă anevoință spiritul vremii. Aceștia ar trebui de sine să înțeleagă, că rolul lor este împlinit cu demnitate și că e rîndul altora acum, noilor veniți, al celor înzestrați cu mai multă tărie, ca să profite din experiențele lor și să meargă înainte. Națiunea noastră este prea săracă, decât să-și permită luxul a întreține reputații învechite și nefolositoare. Ea își rezervă numai dreptul recunoștinței eterne, fără însă a se simți sigură când cărma este lăsată în mâni tremurătoare.

Există însă în noua noastră generație o pleiadă întregă de forțe tinere și oțelite prin pregătiri serioase. Intre elementele aceste și conducătorii adversarilor noștri politici nu este nici cea mai mică deosebire, nici supt raportul cunoștințelor, nici supt acela al calităților individuale.

Imprăștiati pe la diverse ocupațiuni cu o independență socială destul de mare, cu o școală politică destul de serioasă, acești fruntași, ce se ridică, sînt expresia cea mai nouă a energiei noastre naționale și lor le revine în mod firesc toată sarcina conducerii de astăzi și de mâine. Dacă tinerii noștri foști deputați, în frunte cu Maniu, s'ar adresa acestor elemente reslețite și le-ar aduna la un loc, organizându-le și infiltrându-le tot entuziasmul și toată solidaritatea pentru o luptă nouă, ar veni, ca la sunetul unui buciom fermecat, toți doritorii de muncă, toți rivnitorii de o schimbare radicală în caracterul luptelor noastre. Dacă acestor tineri cărturari români li s'ar da mai repede prilejul de a intra în viața politică și de a ieși din cercul preocupărilor mărunte de provincie, s'ar crește în scurtă vreme un stat major de luptători, pe care poporul să-l iubească cu fanatism și pe care să se sprijinească fără rezerve.

trăm. Acolo stânci de ghiată dăinuesc de veacuri, ghoșari uriași își ridică ascuțitele vârfuri spre cer, eractice blocuri coboară desrobite din când în când de soarele avar, ca să vie spre noi.

Imensul albastru ce înrămăază oceane n'au putut încă să cuprindă valurile, e însemnat cu toate acestea de slabe cărări negre, de puncte de cernelă așezate unul lângă altul, de un painjenis de fire încurcate ce-și povestesc tovarășiiile ce le-au legat oamenii, de nevoile ce au întins punți mișcătoare dela uscat până la uscat, pentru ca fiecare să-și poată schimba rodul ce i-l'a hărăzit darul soarelui și să se poată îndestula pentru a-și perpetua progenitura. Pe cărările acestea mișcătoare, de când e lumea, albe pânze s'au întins și negre catarguri s'au mișcat ducând cu încredere toată șelăria lor de lemn, spre alte țări și alte continente, neavînd altă busolă decât înghețata crisantemă de argint a stelei polare.

Nume pline de faimă se cetese pe rotundul globului, sonore nume care nu mai spun nimic, decât gloria unui trecut, puncte de doliu și de umbră cărora numai luminile lunare li-se mai euvin...

Civilizațiile au mers și cu trudă și răbdare au străbătut continentele, dinspre orient spre occident a călătorit lumina...

De-asupra, uriașul cer cu infricoșatul lui norod de lumini s'a preschimbato poate și el, multe astre poate s'au sfărîmat și multe altele și-au arătat de-odată fața luminoasă, rupînd învelișul de catifea care îmbracă neantul.

Foarfecă întâmplărilor, ca un copil care se joacă, schimbă și va schimba necontenit fața nemărginitului univers; legi fatale mișcă puteri necunoscute, deslănțuie cataclisme, decretază morți pe care nici nu le putem bănuși, și noi pe rotundul acesta care e globul nostru ne înșelăm, stropim cu picături de sînge hotare ce zicem că le-am moștenit din străbuni, ridicăm tot felul de steaguri pe cari ard toate culorile împrumutate prisme solare ca și eurebeul.

Mișcă însă globul și văd țara mea, bucata de pământ, udată și ea de atâtea sînge și lacrimi, pe care m'am născut și mă întreb de ce, din tot globul acesta imens, împrejmuit de-atâtea ape albastre care așteaptă paciente ca să cuprindă uscatul, mă înduioșez mai mult. Amintirile vin, cu glasul lor depărtat, cu farmecul lor straniu, cu duioșia lor, contra cărora nu poți să te aperi; cu cenușa tristă ce-o poartă pe umeri și pe față, cu surîsul trist ce-l au morții pe marginile gurii, ca să mă cheme, dar le înlătur...

N'au drept oare atâți care s'au născut ca și

mine pe acelaș pământ, învărtind sfera aceasta pe care se zugrăvesc atâtea uscaturi despărțite de liniile albastre ale apelor, să-și recheme și ei amintirile, să se lase legănați de farmecul lor, să-și caute în fața rîurilor icoana pe care o aveau când erau copii, să plîngă și să se înduioșeze de privilegiile pe cari le-au văzut de când s'au născut; și îmboldăți de acestea, să-și rostească durerile și bucuriile în graiul pe care l'au învățat și pe care îl găsesc mai sonor și mai apt de a se exprima, cum o fac și eu?...

Viața curge ca un fluviu imens și noi suntem viața. Imensul fluviu are însă două maluri și mulți dintre cei-ce ne-a aruncat întâmplarea pe infima noastră bucată de pământ, ce-o văd zugrăvită pe globul terestru, stăm despărțiți de adăncul albiei în care aleargă valurile.

Acelaș cântec ne murmură și umora și celorlalți, neîntrerupta goană de unde; aceleași privilegiți vedem și unii și ceilalți în limpezimi; aceiași nori ce întunecă fața apelor, ne întunecă pe unii și pe ceilalți; aceleași melodioase cântece ce le trezește fluidul element, ne lovește auzul și se repercută în sufletele noastre...

Și cu toate acestea stăm de-o parte, nimenea nu întinde o punte, nimenea nu se întrebă că cernutul mărunț de pulbere și de nisip, că rosto-

Ocazie de cumpărat mobile!

Din cauza producției abundente poți afla pentru prețurile cele mai săzute mobilă de fabricanți de mobile în Székely și Réti Marosvásárhely Pta. Széchenyi-tér 47.

Oamenilor acreditabili se vînd și pe lângă plăture în rate lunare fără nici o urcare de preț.

Mare asortiment în trusouri pentru mirese.

La cerere din provincie trimite bogatul catalog ilustrat

Iată deci gruparea ce ne trebuie. Și fără acest zid puternic, căsulia idealurilor noastre este amenințată din toate părțile. Secretul reușitei oricărei mișcări zace în organizarea ei și în valoarea forțelor conduse. Problema cea mai actuală pentru noi astăzi este necesitatea acestei grupări, cu bărbați a căror autoritate nu poate fi contestată, uici de popor, mici de rindurile adversare.

Conventicolul dela Vas.

După alegerile generale pentru parlament (Iunie 1910) au urmat alegeri congregaționale. Cași la alegerile pentru parlament, partidul nostru a rămas înfrânt. Abia în câteva cercuri s'au putut alege Români. Discutând cauzele acestor înfringeri, am constatat că în afară de volnicile administrative a contribuit la căderea noastră și lipsa de organizație. În numărul 247 dl *Romul Motorca*, preot în Agraș, a publicat o scrisoare în care spune că „Din centru n'am primit nici o invitațiune că ce și cum să purcedem și cari ar fi candidații naționali...”

Atât a fost de-ajuns ca... neobosita noastră conducere comitatensă să se supere și să convoce conventicolul dela Vas, pentru a desaproba Tribuna...

Adunarea aceasta extraordinară a avut loc la 2 Decembrie n.

Dacă numai a zecea parte din energia și oboseala cheltuită pentru convocarea și montarea adunării extraordinare s'ar fi cheltuit pentru organizarea luptei electorale, nici ziarul nostru și nici alții n'ar fi fost siliți să ajungă la concluzia că, în parte, înfrângerea la alegerile comitatense se datorește inerției celor din centru. Adunarea aceasta extraordinară s'a convocat cu 12 zile înainte, prin scrisori recomandate, pe zi de târg, pe orele 11 a. m. Adunarea pentru organizarea luptei electorale s'a convocat cu două zile înainte, pe zi de Sâmbătă, și pe orele 8 seara... după cină...

Și la adunarea de organizare a luptei electorale comitatense n'a venit aproape nici unul dintre actorii și stațiții adunării extraordinare: nici dl Dr. Aurel Grozda, nici dl Dr. Ioan Suci, nici dl Vasile Goldiș, vicepreședintele partidului.

Conventiculele secrete organizate de d-nii Dr. Ioan Suci și Vasile Goldiș cu zile înainte pentru a asigura „succesul” adunării; stăruința cu care au fost... „lucrați” anumii membri; graba extraordinară cu care au fost in-

vitați la această adunare a „comitetului central comitatens” și oameni cari nu fac parte din comitet; libertatea ce le-a fost acordată acestor ne-membri de-a vota într-o chestiune care privia numai comitetul central, — ne dovedesc că aveam de a face cu o manifestație inspirată de sentimente puțin laudabile.

Și chiar de aceea ne mirăm cum s'au putut preta atâția oameni la jocul ridicol înscenat de „marele organizator” Dr. Ioan Suci, care după ce de doi ani de zile fără încetare a accentuat lipsa noastră de organizație, mahnit pe dreptul că organizația reclamată de interesele noastre naționale se amână de pe o zi pe alta — a amenințat că-și va depune mandatul și, când nici la această amenințare nu s'a făcut nimic, s'a retras de pe terenul acțiunilor politice românești, fără a lua parte nici la conferențele comitetului comitatens, nici la adunările congregaționale, — ca apoi deodată să răsară din nou de după culise pentru a reprobă atitudinea „echivocă” a ziarului nostru și a declara că este organizație!

La conventicol au fost invitați numai membri comitetului comitatens (și dintre aceștia numai cei mai... siguri!) dar organizatorii manifestației de „protestare împotriva atitudinii echivoce a Tribunei” au adus cu sine și aderenți personali, nemembri ai comitetului, mai ales țărani, cari au votat cum au cerut cei ce i-au adus.

Nimic nu era mai ușor pentru ziarul nostru, decât să aducă la conștientă o sută de „aderenți ai partidului” pentru a primi rezoluții contrare celor aduse. Jocul acesta urit însă nu ne-a plăcut, pentru că:

Convingerile și principiile nu se pot pune la vot.

Conferența dela Budapesta.

Cam tot astfel s'a făcut și convocarea conferenței comitetului nostru național, care s'a întrunit în Budapesta și după discuții de două zile (19 și 20 Decembrie n. 1910) au adus împotriva „Tribunei” cunoscuta rezoluție.

Afară de d. Dr. Nicolae Oncu, dintre cei din jurul Tribunei nimeni n'a fost invitat la conferența comitetului. Când unii dintre membri și-au exprimat mirarea că dintre *Tribuniști* n'a fost nimeni invitat, secretarul comitetului a declarat că *au fost invitați, dar n'au îndrăznit să vină.*

„Tribuna” nu s'a mulțumit cu această declarație și a constatat că afară de d. Oncu nimeni n'a fost invitat. Ni-s'a răspuns atunci că *Tribuniștii* au fost invitați prin d. Oncu. Am publicat imediat invitarea primită de d. Oncu și am constatat că în invitare n'a fost vorba de alții.

Sfârșitul a fost o nouă versiune pusă în circulație: *Tribuniștii* au fost invitați prin d. Dr. C. Iancu, care cerea raderea numelui „Tribuna” de pe clădirea noastră.

În schimb au fost invitați o mulțime de oameni, cari nici când n'au făcut parte din comitetul executiv, dar erau aderenți personali ai șefilor.

Și comitetul astfel alcătuit a condamnat „Tribuna”.

Opinia publică românească a achitat-o însă.

Mandatul dela Vinț. „Alsófehér” organul independent-kossuthist din Aiud referitor la sentința adusă în chestia alegerii dela Vinț a d-rului Maniu scrie următoarele:

„Curia, după cum se putea deduce din cele de până acum, a respins petiția lui Iuliu Maniu, și astfel deputația lui Mayer Odón rămâne intactă pentru cercul Vinț. Dar oare va rămâne neatinsă dreptatea? Oare va rămâne neatinsă încrederea pusă în justiția maghiară? Aceste toate sunt astfel de întrebări, la cari cu conștiința curată vor putea răspunde numai cei ce au luat parte direct ori indirect la aducerea sentinței.

Încă numai o chestiune. Dacă la aducerea sentinței n'a avut în vedere punctul național maghiar, oare acel punct de vedere, câștigat-a ceva, că pentru apărarea lui a trebuit eventual să se violeze forța justiției? Ori doară nu scade și pierde din ponderozitate și autoritate și cea mai înăreată și strălucitoare idee, dacă pata nedreptății o întunecă?!

Noi nu adaugem nimic. Trebuie să constatăm că ne surprinde tonul acesta al lui Alsófehér. — „Unirea”.

Indemnitate bugetară. În ședința de azi a Camerei deputaților ministrul de finanțe Lukács a depus pe birourile Camerei un proiect de lege prin care se acordă guvernului o indemnitate bugetară de 1 lună.

Proiectul a fost dat comisiei financiare, care va raporta în ședința de mâine. Opoziția nu va obstrua proiectul.

Camera a trecut apoi la discuția bugetului ministerului de culte.

golitul pietriș care face albia riului peste care curge nepăsătoare sonora melodie a apei care merge aiurea și se depărtează neconștient de noi, l'a adus de cine știe unde și l'a lăsat aci pentru că n'a putut să-l ducă mai departe.

Petrișul acesta care formează albia, patul acesta mișcător de silaxuri și de cremene, isvorul acesta greoi și material căci e și el un izvor care mișcă, s'a înfrățit cu toate acestea. Rostogolitul de valuri și aruncat din pripor în pripor s'a rotunzit și a luat aceeași formă, s'a asemuit și-a devenit uniform, s'a slefuit și a alunecat, a făcut concesii poate și și-a pierdut întâia față, și-a renegat colturile și asperitățile, ca să se poată acruia și a face un conglomerat peste care să treacă fluctuantele ape, care se duc aiurea ca și vremea.

Așa am venit eu poate și m'am așezat, imensul fluviu al timpului m'a purtat și m'a adus de aiurea și ca o piatră fără amintire am uitat pe unde am fost, nu vreau să mai știu ce valuri au trecut peste mine, nu simt decât înfrățirea firului de nisip, cimentului întâmplător care m'a făcut un tot.

Iubese dar albia peste care curge vremea, iubese patul unde m'am aciniat, iubese firul de nisip care m'a legat pe vecie cu celelalte tovarășe...

Aceste sunt gândurile ce-mi vin învărtind sfera terestră. Ghemuitul și micul contur pe care îl scrie țara mea față de imensitatea marilor continente, mi-e scump pentru că aici m'am născut, mi-e scump pentru că am uitat pe unde m'au purtat valurile; mi-e scump pentru că nicăiri nu m'ăș recunoaște, pe unde m'ăș putea întoarce; mi-e scump pentru că amintirea altor vremuri a murit în mine...

De-asupra mea, celce mișcă nesfârșitele infinituri de globuri precum mișcă eu acum, jucându-mă, sfera aceasta de carton, zugrăvită în tot felul de culori, căreia îi dă necurmat asalt nemărginitul apelor albastre, oare nu cată el ironie la mine văzându-mă privind cu neșpusă duioșie dunga neagră pe care un geograf iscusit a conturat-o împrejurul țării mele.

Ce-mi pasă, eu cânt sfidând zimbetul lui și când privesc celelalte continente, surid și îmi spun că aici unde m'am născut, aci se va desbrăca făptura mea de lut și aci voi lăsa schelea mea de oase care se va face pulbere și se va întoarce în pământul ce m'a ocrotit, în bucata aceasta infimă pe care o dungă de tuș o mărginește de imensitatea sferei terestre ce o învărt astă-seară între degete, gândindu-mă numai ce va deveni turburatul meu suflet după moarte.

Aeternitas.

*Un car cu boi, un popă, cosciugul, o bătrână,
Și seara se coboară pe întindere stăpână.
Cum soarele se lasă îngâlbent și pal,
Privind în urmă-i lumea din coama unui deal...*

*Atât... E tot ce poate să nsemne o ngropare;
Pe nas îngână popa un cânt de mort arare,
Bătrâna plânge'n poală, iar boii merg la pas...
Domol, cu gândul, poate, c'aproape-s de popas...*

*Atât... Se lasă satul în urmă pe o vale,
Și nu-i de plâns nimica, și nu-i nimic de jale.
— Un car cu boi, cu popă, bătrâna, un cosciug...
Trag boii 'n jug nainte, așa cum trag la plug.*

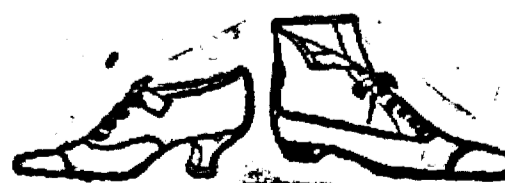
*Și soarele se lasă încet în asfințit
Așa ca'nlotdeauna când ziua-i pe sfârșit.
Trei plopi înalți de-o parte, la margine de drum,
Și întind înlături umbra; pe miriște e fum...*

*Doar popa dacă 'ngână o rugăciune 'n gând
Bătrâna dacă plânge, oftând din când în când,
Pricepi că'n lumea asta tot e prilej de dor.
Deși în fire toate 'și urmează cursul lor...*

M. Săulescu.

„Cine voiește să cumpere încălțăminte fabricate în țară într'adevăr fine, comode, elegante și durabile acela să cumpere cu încredere la

IOAN VUIA
Sătmar — Szatmár,
- - Deák-tér - -
In casa lui Keresztes András,

care ține în magazinul său de ghețe bogat asortat numai ghețe și ciobote pregătite în țară din piele fină veritabilă cu prețuri foarte moderate, fabricate imitate nu are și marfele sale în privința execuției drăgălașe sunt neîntrecute.

La dorință să pregătesc tot felul de ghețe și ciobote după măsură.

Câteva știri despre Nestor Ioanovici, fost episcop al Aradului (1829—1830).

De Dr. Ioan Lupăș.

Cine e tânărul Nicolae Ioanovici, despre care cerea mitropolitul Ștefan Stratimirovici la 1791 informații dela episcopul Gherasim Adamovici?

În epistola adresată de mitropolitul Stratimirovici la 13 Martie 1791 către Gherasim Adamovici citim următoarele rânduri: „Un oare-care tânăr Nicolae Ioanovici, care învață în gimnaziul evanghelic din Pojun, spunând că-i de naștere din Ardeal, din Făgăraș, și e de confesiunea noastră ortodoxă, m'a rugat de milostenie precum și de aceea, să-l primesc în seminar, dacă se întemeiază la noi acesta, pentru ceea-ce a adus și recomandatie dela d-conte Teleki. De aceea voind să-i fac acestuia bine după putință, rog pe Prea Sf. Voastră, să mă încunoștiințeze, dacă-i cu adevărat de confesiunea noastră sau de cea unită, ca să nu fiu înșelat, cum de multe ori m'au mai înșelat”¹⁾.

La această întrebare răspunde episcopul Gherasim Adamovici în postscriptul epistolei din 10 Iunie 1791, dând următoarea deslușire: „Tânărul acela cu numele Nicolae Ioanovici e de confesiunea noastră. În Octomvrie 1789 a fost la mine în Brașov vrînd să plece la studiu. De naștere din Făgăraș”.

Mitropolitul Ștefan Stratimirovici l-a primit pe tânărul Nicolae Ioanovici sub ocrotirea sa și l-a ajutat la studii după terminarea cărora Ioanovici s'a călugărit, primind numele Nestor.

Aceasta rezultă din o cerere, adresată pe la 1802 de protopopul Gheorghe Haines împreună cu câțiva preoți către mitropolitul Stratimirovici, pe care îl roagă să mijlocească a li-se da românilor neuniți din Ardeal un episcop din neamul lor, anume Nestor Ioanovici, singurul vrednic de darul arhieriei.

Dupăce arată Haines și tovarășii săi, că de „șase ani de zile... prin vacanța d-ritului episcop sunt lipsiți de mângăiere sufletească și li-se pricinuește sminteală în orîndueala bisericii prin lipsirea sfântului mir...” continuă: „Din această pricină cu lacrimi întru adîncă smerenie cădem la Excelenția ta, rugându-ne, ca să te milostivești această cerere a noastră întru arhipăstorească milă a o bine primi, spre a mijloci, unde se va cuveni, ca cu povățuitor sufletesc, adecă cu episcop să putem fi mângăiați, după cum și mai nainte de șase ani am fost, cu atîta mai tare, cu cât noi de nu s'ar fi revărsat mila excelenției tale spre noi, nici subjectum vreadnic noao de episcop de neamul și națiunul nostru român n'am fi fost în stare de a putea noao acum deocamdată a cere. Dară văzând noi că vestirea iubirii milostivirii excelenției tale cea către fiii muzelor iubitori de științe și în Ardeal s'au lătit și au ieșit, și din această pricină mila, care ai făcut cu noi prin Nestor Ioanovici, patriotul nostru român, carele ca un fecior învățat, dară să-

rac de avere, mergînd în țară străină la învățătură, excellenția ta pe dată l-ai cuprins supt aripile milii preaoșfîntenței arhipăstorești tale și până după absolvăluirea curîncioaselor științe l-ai sprijinit și l-ai ajutat întru toate lipsele lui, și până în ziua de astăzi te-ai milostivit a-i fi lui drept și adevărat părinte. Nu ne simțim vrednici și în stare atîta, ca să putem din destul plecata noastră mulțămire excellenției tale a o așterne, căci te-ai milostivit de ne-ai crescut noao subiect spre sufleteasca noastră mângăiere.

Pe acest subiectum și noi îl știm și cunoaștem, căci toată viața ce au petrecut el, nu în cruda pruncie, ci în vrîsta tinerețelor, aflându-se în patrie, o am aflat cu de-adinsul fără prihană întocmită, lui Dumnezeu și oamenilor bine plăcută, din aceste dar cuvioase pricinii milostivește vei binevoi excellenția ta a cunoaște ce dreptate firească și patrioticească avem noi de a năzui la arhipăstoreasca milă a excellenției tale și întru adîncă plecaciune a ne ruga, ca pre acest Nestor Ioanovici și nu pre altul, ca român de națiunul nostru arhieric a ni-l cere, după cum și alte națiune asemenea dreptate au, iară mai vîrtos, că noi din patrioții noștri români neuniți pre alți de darul arhieriei așa vrednic nu aflăm, ca pre acest mai ales pomenit Ioanovici. Pentru care nădăjduindu-ne precumcă după smerita noastră cerere, nu vom fi de către părinteasca arhipăstorească milă a excellenției tale de sufleteasca noastră mângăiere lipsiți și așteptându-o suntem supt arhipăstoreasca blagoslovenie. Ai excellenției tale umilite slugi”.

Cererea aceasta însă nu s'a împlinit. Până în acel timp mișcase și bătrînul vicar Ioan Popovici de Hondol toate pietrile și promisese „marea cu sarea”, numai să ajungă el episcop. Dar toate stăruințele aspirațiunilor și ale clerului au rămas zadarnice până la 1810. Atunci Românii de bine s'au gândit iarăși la Ioanovici, socotindu-l pe el ca cel mai vrednic de a urca scaunul de episcop al Românilor ortodocși din Ardeal.

Din epistola lui Petru Maior către Moise Nicoară (București 7 Octomvrie 1810) aflăm că în jurul candidației din 1810 s'au țesut multe intrigi („nefarii”) și că episcopul din Blaj Ioan Bob „foarte părtinea pe Moga, încât de episcopie”. Petru Maior spera însă, că va reuși Ioanovici. „Socotesc, că va fi Făgărășanul (Ioanovits) quarile e mai vrednic și destoinic, que io încă fore a pîrtăsiire queva de acolo afară de bucurie din fericire poporului mie neexmentit următoare, tare oftes”²⁾.

Dar precum nu s'a împlinit cererea lui Haines și a soților săi, tot așa a rămas zadarnică și speranța lui Petru Maior, care avea despre Ioanovici păreri atîta de favorabile. Că episcopul din Blaj, Ioan Bob părtinea foarte pe Moga, nu ne surprinde. Se poate ușor explica această părtinire, dacă nu prin vechia înțelepciune „magna ingenia conveniunt” — de sigur prin cuvintele: „similis simili gaudet”...

Vrednicul și destoinicul Nestor Ioanovici s'a retras în mănăstirea Bezdinului, unde își petrecuse și Gherasim Adamovici

anii de călugărie înainte de a ajunge egumenul mănăstirii sf. Gheorghe (1779—1783).

În urma mișcării de emancipare bisericească și culturală au reușit și Românii aradani (la anul 1828) să dobîndească dreptul de a avea un episcop român. Astfel seria episcopilor de naționalitate română se începe cu Nestor Ioanovici „frate cu mama fostului protopresbiter al Brașovului, Iosif Barac”, după cum aflăm dela părintele arhimandrit Dr. Ilarion Pușcariu. Înainte de a ajunge episcop, Nestor Ioanovici fusese arhimandrit al mănăstirii Bezdin. Iar ca episcop al Aradului a păstorit timp foarte scurt (1829—1830).

În arhiva consistorului din Arad se vor afla de sigur știri mai amănunțite despre acest episcop Ioanovici. Dacă s'ar găsi cineva, să le scoată la iveală, atît pe acestea cât și altele privitoare la episcopul Gherasim Rațiu și la zelosul administrator episcopesc Patrachie Popescu, ar face bune servicii pentru monografia diecezei Aradului, a cărei publicare o decretase cu mulți ani înainte sinodul eparhial prin un „concluz”, care până în ziua de astăzi a rămas literă moartă...

Cartelul unui privitor.

Logică

„Oamenii politici sunt expuși la atacuri, și cine nu voințe să aibă parte de ele, să poștească a sta la o parte.” „Românul”.

Rezon! Aicea domnul Goldis
Pe sine chiar s'a întrecut. —
Acuma domni mei, să facem
O reprivire în trecut.

Ca ori și ce bărbați politici,
Ai noștri bravi conducători,
În urma criticelor noastre
Ne-au infierat de trădători.

Chemând în ajutor sobolii
Și pe einstitul Belimbroc,
Au ridicat de-asupra noastră
Medievalul rug de foc.

Noroc că flacăra o stinse
Imparțialul Adevăr,
Și, cum vedeți, din capul nostru
Nu s'a clintit un fir de păr.

Dar, domnule Vasile Goldis,
Permite-mi azi o întrebare:
Bărbați politici sunt aceia,
Cari au asemenea purtare?

Eu am impresia că faceți
Ca'n fabulă un vechiu copoi:
— „Vrem dreptul criticeii, firește,
„Dar asta numai pentru noi!”

Pardon! Dar logica aceasta
Nu credeți că s'a compromis,
Decând rebelu-Alexandrescu
Celebra fabula și-a scris?

Nu credeți c'o să se revolte
Și badea Pavel Cincurel?
Sau ziceți: Fă ce zice popa,
Iar nici decum ce face el!...

Rămurel.

¹⁾ Dr. S. Dragomir: Corespondența episcopului Gherasim Adamovici în „Revista Teologică” 1911 pg 414 și 416.

²⁾ Epistola e publicată în „Convorbiri Literare” din 1910 nr 3 și 5.

³⁾ „Metropolia Românilor ortodocși din Transilvania și Ungaria,” Sibiu, 1900 pg 91; nota.

dela facultatea de litere, care catedră există dela întemeierea universității. În timpul din urmă s'a admis și înființarea unei catedre de Istoria Românilor pe lângă facultatea de litere, până în prezent însă hotărârea nu s'a îndeplinit. La facultatea teologică cursurile se țin în trei limbi: majoritatea în românește, câteva în nemțește, și mai puțin în ruteneste. Majoritatea studenților români de origine bucovineană a acestei facultăți sunt interni în seminarul de pe lângă arhiepiscopia greco-orientală.

Numărul profesorilor români dela universitatea din Cernăuți e de 10.

2. *Basarabia*, provincie rusească cu o populație de 2.500.000 cuprinde aproximativ 2 mil de Români. Până la 1812 când a fost răpită de Rusia, această provincie se ținea întocmai ca și Bucovina de Moldova. Prin tratatul de Paris (1856) o parte a Basarabiei se restituie Moldovei, dar în urma războiului dela 1877 această căzu din nou în mâinile Rușilor. În timpul dela 1856 până 1878, câtă vreme această parte s'a ținut de Moldova s'au înființat acolo două gimnazii, 4 școli primare urbane și 121 de școli rurale românești cu 7944 de elevi. După 1878, adevărat după căderea întregii Basarabii sub stăpânirea rusească școlile acestea și-au pierdut caracterul lor românesc. În vremea dintâi i-s'a lăsat oarecăr rol și limbii românești, nu peste mult însă în toate aceste școli s'a introdus exclusiv limba rusească.

În 1813 se înființă în Chișineu primul seminar preotesc din Basarabia, la care însă nici un Român n'a vrut să-și trimeată copii. Pușinii elevi de mai târziu au fost duși cu forța în această școală. La început cu considerare la aceea că limba liturgică a bisericii era cea românească, unele cursuri se țineau în românește. Mai târziu, după ce prin anul 1870 locul limbii românești în biserică l'a luat cea rusească, limba poporului a fost surghiunită și din această școală aproape cu desăvârșire.

În 1833 s'a deschis primul gimnaziu basarabean în Chișineu. La început limba românească era materie de învățământ obligatorie, mai târziu ea fu trecută printre cursurile facultative, până ce, la 1873, fu cu totul izgonită și din această școală.

În chipul acesta în nici o școală a țării nu s'a găsit loc pentru limba poporului.

În 1908 societatea preoților români, mănecând dela totala lipsă de cultură a poporului, a cerut dela împărăție reintroducerea limbii românești în biserică și asigurarea dreptului ei pentru învățământul religios în școlile primare. Intervenirea aceasta n'a aflat răsunet.

La 1910 Duma s'a ocupat între altele și cu chestia introducerii limbilor naționale a popoarelor vastului imperiu în școlile primare. Când s'a ajuns la introducerea limbii »Moldovene» în școlile »Moldovenilor» din Basarabia, prin intervenirea nefastă a unui deputat român, propunerea căzu cu 141 de voturi față de 121. În chipul acesta limba românească a rămas și mai departe înafară de preocupările școlare.

În ce privește numărul școlilor basarabene, acesta era la 1890 de: 13 gimnazii, 328 școli rurale și 258 școli urbane, dintre cari 27 școli germane, 3 lipoveneste și 10 bulgărești (toate școli particulare); — românească nici una! În urma hotărârii din 1910 a Dumei numărul școlilor primare nerusești s'a sporit. Între acestea însă nu e nici una singură românească.

Potrivit acestor stări, nivelul cultural al țării e cât se poate de scăzut. 85% din locuitori nu știu să scrie și să citească, iar dintre cei 15% alfabeți cei mai mulți știu numai celi rusești nu și vorbi. Neputând ei ajunge stăpâni pe cultura rusească, prin faptul că în școlile rusești învață alfabetul cirilic, ei sunt excluși și dela cultura românească de care nu se pot împărtași din lipsa

cunoașterii alfabetului latin. Astfel ei sunt condamnați la o vecinică tânjire a vieții sufletești.

3. *Bulgaria*. La sudul Dunării, în Bulgaria, locuiesc c'am 100.000 de Români. Aceștia n'au decât trei școli primare, (una în Turtucaia), și o școală comercială în Sofia. Bine înțeles, limba bulgărească se învață în aceste școli destul de intensiv.

4. *Serbia*. Despărțiți prin Dunăre de frații lor din România, locuiesc în Serbia c'am 300.000 de Români, cari însă n'au aproape nici un fel de cultură națională. Până pe la 1870 limba românească era limba liturgică a bisericii și totodată limba de propunere în puținele școli rurale cari existau pe atunci. De vre-o 40 de ani încoace limba românească a fost scoasă de pretutindenii — cu excepția familiei — și înlocuită cu limba sârbească. Învățătorii dela școlile cercetate de elevi români sunt în marea lor majoritate Sârbi, cari nu cunosc limba poporului.

Limba sârbească pătrunde foarte cu greu în popor. Numărul analfabeților români e de 80%.

Turcia. În Turcia și mai ales în Macedonia trăiesc aproape o jumătate de milion de Români, cari vorbesc un dialect special, dialectul macedo-român. Macedo-Românii au fost descoperiți, așa zicând, abia în secolul XIX-lea. Până pe la 1860 ei învățau în școli grecești. Cea dintâi școală românească în Macedonia s'a deschis la 1865. Momentul acesta a stârnit puternice valuri de împotrivire din partea Grecilor macedoneni, cari îi considerau pe macedo-români de conaționali ai lor.

Chestiunea școlii naționale române în Macedonia n'ar fi izbutit dacă n'ar fi fost luată în mână de însuși Statul Român. Prin stăruința și prin jertfele lui această chestiune a luat însă un avânt puternic, așa că la 1904 existau 93 de școli primare românești, cu 174 învățători și 5700 elevi, apoi un gimnaziu (la Monastir), două școli comerciale (la Ianina și la Salonica) și o școală secundară de fete, care e împreună cu o preparandie de fete cu un curs de 5 ani. La aceste din urmă școli funcționează 50 de profesori, cari instruiază 279 de eleve.

Azi în Macedonia sînt 106 școli primare românești cu 202 învățători (127 bărbați și 75 femei).

Limba de propunere e limba românească literară (»dialectul daco-român»), dar și dialectului macedo-român i-se dă atențiunea cuvenită. Limba turcească are și ea un anumit număr de ore în care trebuie să se propue, ca limbă a țării.

Învățătorii au o societate națională a lor, tot asemenea și profesorii. Toți aceștia și-au făcut studiile în România, numai învățătoarele și-le-au făcut în Școala Normală din Monastir.

Autoritățile școlare locale sunt »Eforiile școlare». Inspecțiunea școlilor o exercită inspectorii și revizorii instituiți de Statul român. Dreptul de supremație inspecție îl au autoritățile școlare turcești.

Minimul salariului învățătoresc e de 60 Lei lunar. — Statul român dă anual pentru susținerea școlilor din Macedonia aproape 1 milion de Lei.

Dela 1905 încoace situația școlilor românești s'a agravat prin năpustirea asupra lor a bandelor grecești. Mai multe școli au fost dărimate, învățătorii și părinții au fost masacrați, în vreme ce populația macedo-română a fost somată să-și închidă toate școlile. De groaza atrocităților bandelor grecești, câteva comune și-au și închis școlile pe cari le mistuise focul și pe ai căror învățători îi răpuse lataganul grecesc.

5. *Istria*. Spre sud dela Monte-Maghiore în Istria, locuiesc c'am 2000 de Români, cari vorbesc un dialect special, dialectul istro-român. Acești Istro-români fiind atât de puțni sunt pe cale de a se contopi cu popoarele învecinate.

Câțiva filologi români, socotind că acest popor e deosebit de interesant din punct de vedere filologic și etnografic, au căutat să-l susțină, ridicând pe seama lui o școală în care să-l cultive în limba proprie. Ca o urmare a stăruințelor acestora e a se privi puțina alor 47 capi de familie din satul Susnievitza, înaintată dietei istriene la anul 1888, în scopul dobândirii unei școli românești în acest sat. Cererea s'a admis, dar nu s'a dus în îndeplinire. În 1900 cererea se repetă și se aduce o nouă decisiune — cu același rezultat. În timpul din urmă (1910) chestiunea școlii istro-române pare a se fi ivit din nou.

6. *America-de Nord*. Numărul Românilor emigrați în America — mai ales Români din Ungaria — se ridică aproximativ la 200.000. Cea mai mare parte a acestora sunt țărani, cari își părăsesc pentru câțiva ani familiile, pentru a câștiga mai ușor cele necesare pentru traiul și a muncitorii de fabrici. Totuși e și un număr destul de considerabil de familii așezate în America. De educația copiilor acestor familii, putem zice, că nu se îngrijește nimeni sistematic. Unii dintre ei cercetează școli americane. Pentru copiii români din Indiana-Harbor s'a întemeiat înaintea cu doi ani o școală primară românească, care însă n'are baze destul de consolidate.

Insemnările unui visător.

De Corneliu Moldovan.

Un drumeț trudit și însetat, după ce a cutreerat poteci stărucoase și părăginite, fără umbră și fără răcoare, poposește la poarta unui castel și cere să-și potolească setea. Stăpâna îi întinde o mână prietenoasă, dându-i adăpost de noapte, gustări aiese și băuturile cele mai scumpe.

Pribeagul însă, le respinge rînd pe rînd, căci văpaia din sufletul său, nu se va potoli, până ce buzele-i infernante, nu vor atinge stropul de apă limpede, după care rivnește de atâtea ceasuri.

Așa-i iubirea.

Numai izvorul stînge adevărata însetare, numai o singură fîntă pe lume, împacă sufletul celui îndrăgostit. Femeile cele mai frumoase sunt desprețuite, ademenirile cele mai viclene se sfarmă, iar averile și comorile se spulberă ca umbrele la răsăritul soarelui, fără ca privirile aprinse ale visătorului, să fi căutat măcar o clipă în ele. E ceva latat, mai presus de înțelegerea omenească, un fel de poruncă divină: — asemeni sateliților cari de o vecinie se rotesc în jurul aceluiaș astru, și din calea lor nu se pot abate, fără să nu-și piardă strălucirea.

Ce putere tainică, dumnezeiască, apropie un suflet de altul, îl înlănțue și-l robește, și totodată, îl îndepărtează cu tărie de toate celelalte?

Asemeni legilor cari cârmuiesc corpurile chimice, pare că sufletele între ele se deosebesc printr-o poțențare de valențe. Numai anumite cugetări se împrietenesc, numai anumite inimii se subjugă una alteia, numai anumite valențe de simpatie se atrag, producând un total de pasiune neașteptat, și care se vedește sub forma iubirii.

Un astru opac, necunoscut, rătăcește în nemărginire, fără ca vre-o privire omenească să-l poată zări. De îndată ce însă, a intrat în orbita de lumină a unui planet, îi împrumută razele, dobândește viață, și se arată lumii strălucitor.

Ca să înflorească iubirea, trebuie ca mișcarea a două suflete, ca orbitele a două vieți să se întretaie în eternitate, să aibă o întâlnire armonică, împrumutându-și una alteia lumina, ca astfel, fiecare la rîndu-i să strălucească de nimbul divinei bucurii. Numai atunci îndrăgostiții vor birui întinericul, se vor ridica mai presus de grijile și durerile mărunte ale vieții, dominând seninătatea și înălțimele.

Nu cade victimă paijenului, decât găza care trece prin imperiul lui de mătășă, prin aureola-i de raze fine și ademenitoare.

FABRICA DE SPALAT CU ABURI

„KRISTALY”

Gőzmosógyár, Kolozsvár, Pályaúdvár.

Văpsire de haine. Curățare chimică.

Spălare cu aburi.

La suma de peste 10 Cor., pachetul se retrimite franco.

nu este un salvator al patriei, nu este un cuceritor, nu este un războinic cărui s'ar datora cine știe ce bravură: Carrere n'a făcut decât să stea de partea Italiei mereu, și populația Italiei îl răsplătește însuși.

Sentimentul național italian, șovinismul, se simte dator să mulțamească acestui gazetar într'un mod puțin obișnuit, așa cum Patria, salvată de cine știe ce pericol, ar mulțami părintelui ei.

Și când o națiune nu dă în vileag toate micile mizerii ale vieții sale, când o națiune este în stare să ridice atâta entuziasm și atâta manifestare de dragoste în calea unui simplu gazetar care a apărut-o, să știți că o atare națiune va ajunge departe și va progresa mereu, o asemenea națiune are credință, speranță și tărie, într'nsa, și destinele sale sunt în mâinile sale, și știe cum să și le ducă.

Multe, foarte multe ar putea învăța Românii noștri dela Italiani: dar Românii să uită numai spre Franța, numai spre Paris, centrul intelectualității universale, da și al blasării și al corupției. Și nu știu zău, care îi atrage mai mult!

Roma, 15 Decembrie n.

P. Robescu.

O dovadă pozitivă.

Arad, 18 Decembrie.

Dacă adversarii noștri cari ni-au aruncat acuzațiunea că am fi vânduți lui Tisza și lui Jeszenszky nu sunt în stare să producă nici o dovadă cu toate somările ce li-se fac de un an de zile, vom aduce noi dovezile perfecte lor rele credințe cu care au inventat aceasta stupidă acuzație, pentru ca să deplaseze discuțiunea de idei asupra „primenirii” pentru care se simțeau prea slabi. Este neapărat mai ușor să inventezi, calomni, invective să născocesci tradări, comploturi, decât să susții o luptă dreaptă de idei și argumente, mai ales când simți că ai în fața ta un adversar superior. Instinctul de conservare te mână atunci pe terenul unde te simți tu tare, căci firea drept compensație pentru insuficiențele intelectuale, a dezvoltat în tine instincte speculative, cari sunt unicul tău apănagiu în lupta pentru afirmarea în viață.

Părintele Mangra își anunțase întâia oară hotărârea tradării sale la 20 April 1910 prin un comunicat în „Keleti Értesítő”. Acest comunicat avea aerul unui răspuns indirect la „Somația” pe care „Tribuna” i-o adresase în Nr. 72 dela 14 April 1910, să se pronunțe dacă a primit ori ba, candidatura la Ceica ori are de gând să o primească. În urma comunicatului din Keleti Értesítő, apare întâiul articol în „Tribuna” la 22 April 1910 (Nr. 79) sub titlul Vasile Mangra, în care trădătorul vicar este executat. Articolul, ținut în termenii cei mai categorici, se termină astfel:

„...Și acum putem încheia. Cu ziua de azi între noi și părintele Mangra s'a deschis o prăpastie, peste care nu conduce nici o punte. Toate legăturile de zeci de ani, cari ni-au unit cu dânsul, cad sfărâmate. Căile ni-se despart pe vecie... Ziarul acesta, în temelile cărui este săpat jurământul de credință față de aspirațiile veșnice ale neamului românesc își urmează calea sa neturburat înainte spre împlinirea menirii sale. Epizodul trist și urât, pe care i-l amestecă acum părintele Mangra în analele sale, va rămânea cel mult ca o probă a temelilor negdudite pe care stă acum și totdeauna”.

A doua zi, în numărul 80 al „Tribunei” dela 23 April 1910 apare articolul dlui Octavian Goga, a doua caterisire neîndurată a transfugului.

În 4 Martie 1910 inaugurează contele Stefan Tisza, campania electorală a partidului guvernamental prin un mare discurs rostit la Oradea-mare. În acest discurs, contele Tisza, abordează pe larg chestia românească. El atacă îndeosebi dreptul de existență al partidului național român, spunând că nu se poate admite gruparea în partide politice a națiunilor nemaghiare, fiindcă aceasta atacă caracterul național al statului ungar.

— *Indată ce un partid politic — a zis — s'a constituit ca partid românesc sau slovacăcesc, pentru mine nu mai e partid moderat, fiindcă atacă caracterul național al statului ungar.*

Pe de altă parte a făcut câteva declarații favorabile pentru noi în privința legii școlare și a ordonanțelor lui Apponyi și în privința dreptului la păstrarea și cultivarea limbii și religiei naționalităților.

Discursul, care se adresa Românilor, a stârnit o vie impresie între Români. Toate ziarele noastre s'au ocupat la loc de frunte cu aceste declarații. În numele clubului deputaților, i-a răspuns contelui Tisza, d. Vasile Goldiș, profitând de prilejul instalării prefectului de Arad, d. Urbán Iván, care avea loc a doua zi. „Tribuna” s'a ocupat la loc de frunte cu discursul lui Tisza, combatându-l cu toată hotărârea. Reproducem din acest articol câteva părți mai interesante:

„...Contele Tisza, ne contestă pur și simplu existența noastră ca popor deosebit de poporul unguresc.

Aceasta este ce trebuie reținut din discursul contelui Tisza și care răstoarnă și infirmă toate celelalte declarații, cari au avea aerul să fie mai conciliante și binevoitoare. Ei bine, cu aceasta concepție, cu acest mod de a vedea nici un Român nu se va împăca niciodată. El este acelaș vechi punct de vedere al șovinismului unguresc, care nu-l dobește întru nimic pe contele Tisza de ceilalți corifei ai șovinismului, pe care are aerul să-i combată”.

„...Se pare însă că contele Tisza a contat la altceva și anume să rezolve această mare chestie nu cureprezentanții legali ai poporului românesc, pe cari, precum am văzut, pur și simplu nu-i recunoaște, nici măcar cu așa numiții „moderați”, ei de dreptul cu trădătorii, pe cari crede că îi va găsi între Români, pentru această politică de sinucidere. De zestrea acestora se pare că s'a îngrijit când a vârit într'o frazeologie de înfrățire maghiaro-română, așa numitele „concesi”, ce ni-le face. Ni-se înfățișează adecă drept „concesie”, că dsa nu aprobă cunoscutele ordonanțe ale lui Apponyi, în chestia catohizării”.

„Contele Tisza însă, — se va convinge cât mai curînd — că se înșală amar. Au trecut vremile tatălui său, sunt de domeniul trecutului și vremurile de curînd apuse, în cari se mai putea conta pe lipsa de maturitate politică a poporului românesc și pe coruptibilitatea conducătorilor lui. Azi o recrutare de persoane, de importanță cât de minimală în mijlocul societății românești, pe o bază de idei ca cea a dlui Tisza este exclusă. Opinia publică românească, careia nu-i mai pot rezista nici prelații, ar mătura în douăzeci și patru de ore, va să zică înainte de a le putea lua ori ce folos, pe acei cari ar îndrăzni în chipul acesta să se afișeze drept reprezentanți ai Românilor”.

Articolul viza neapărat pe părintele Mangra, care începuse a-și pregăti terenul pentru tradarea sa. El voia să fie un *mento* pentru a-l intimida în hotărârea nefastă pe care nu o luase încă. Părintele Mangra a și înțeles advertisementul, căci s'a arătat foarte supărat pentru aprecierile

neîndurate făcute la adresa prietenului său Tisza și din Oradea-mare ni-a trimis scrisoarea de mai la vale care aruncă o covârșitoare lumină asupra situației de atunci, în fața alegerilor, din vremea dar pe când „Tribuna” era „vîndută” lui Tisza și lui Jeszenszky. Iată scrisoarea:

Stimate Doamule Bocu!

Într'o scrisoare adresată eri lui R., al cărei cuprins am lăsat să-l comunice și DTale, mă jeluam de lipsa de direcție și de precedere a oamenilor dela „Tribuna” în actuala situație politică. Așa că „Tribuna” îmi face mai mult impresia unei gazete de senzație și de reclam, în forma cum în coloanele ei se scrie în chestii mari politice, cu excepțiunea articulelor primite din afară. Ia de pildă discursul „radicalului” deputat național Laczi din congregația de Sâmbătă, apoi articolul „Stefan Tisza din „Lupta” de eri și comparază-le acestea cu scrisorile „Tribunei” despre discursul lui Tisza, vei vedea cu câtă cumpeire și tact se rosteste Goldiș și „Lupta” și cu câtă lipsă de tact scrie „Tribuna”, ca să nu zic cu negliobie. D-voastră ați remarcat părerea lui Tisza în respectul partidului național, care nu poate și nu este permis să vă abată de a recunoaște importanța capitală a declarațiilor sale în privința legii școlare și a ordonanțelor lui Apponyi, care ne strâng de gât. D-voastră trebuia să onorați aceste declarații, cum se curine unor gazetari serioși, apoi să combateți iarăși cu seriozitate părerea individuală asupra partidului național, cel puțin în tonul lui Goldiș, în felul cum scrie „Lupta”, pentru a vă menține la nivelul primului organ românesc de publicitate (sublinierea este a autorului — N. R.)

Al DTale stimător

V. Mangra.

Aceasta era atitudinea „Tribunei” în fața candidării lui Mangra și în fața campaniei electorale, care începea atunci. Recunoștința comitetului național pentru acest devotament strălucit către steagul partidului și către cauza națională, nu a întârziat mult. Câteva luni în urmă „Tribuna” a fost declarată de „trădătoare”, de vîndută lui Tisza, Jeszenszky, Mangra, constrînsă și azi să se apere împotriva acuzelor stupide și de reacredință, întemeiate pe intrigi, răstălmăciri și combinații fantastice de fapte și idei.

În societatea noastră calomniă, a căpătat în aceste vremuri de bejenie locul ei de onoare și fruntașul nu e fruntaș, dacă nu dovedește abilități superioare și curaj moral suficient pentru a lupta cu ea în viața publică.

x Seminarul iuridic Dr. Geréb, Cluj, Str. Farkas (lângă edificiul cel vechiu al teatrului). Pregătește pe lângă onorar mic, pentru examenele de drept, de stat, riguroase, de drept de stat, examene de avocat și de magistrat. În 3 luni se câștigă licența de doctorat. Fiind în pragul proiectelor de reformă a învățământului iuridic, e de dorit ca toți cei interesați să se adreseze spre binele lor la acest seminar, care înlesnește mult cariera advocațională.

BIBLIOGRAFII.

A apărut și se găsește de vânzare la „Librăria Tribuna”:

„Insemnările unui trecător”

crâmpie din sbuciumările dela noi
de Octavian Goga.

Prețul 3 Cor. în România Lei 3.50 plus 30
fil. porto, recomandat 60 fil.

„Din țări străine”

scrierile inedite alui Dr. Iuliu T. Mera.

Prețul 2 Cor., în România Lei 3.50 plus 20
fil. porto, recomandat 50 fil.

Leo Tolstoi

„RĂSBOI ȘI PACE”

Volumele I de 280 pagini, costă 1 cor. 50 fil.
+ 20 fil. porto. De vânzare la „Librăria Tribuna”.
Volumele II este sub tipar.

Hustrate de Crăciun și Anul nou buc. 6, 10,
14 și 20 fil.

A apărut No 7 din excelenta revistă literară
Flacăra, cuprinzând un articol din viața lui
„Caragiale”, O nuveală de M. Sadoveanu, o
foarte spirituală „Gazetă rimată” de Mefisto,
precum și versuri și proză de d-nii C. Banu,
G. Bogdan-Duică, V. Eftimiu, P. Locusteanu,
Militaru, G. Murnu, Pora, E. Revent, etc. Desen
de Lukian.

Prețul numai 16 bani. De vânzare la „Librăria
Tribuna”.

La Librăria Tribunei să află de vânzare
Cosânzeana No 5 cu un sumar bogat prețul
unui număr 30 fil. + 5 fil. porto.

— Cine vrea să câștige frumoase cusături romă-
nești să cumpere lozuri de ale loteriei organizate de
Bunniunea femeilor din Arad.

Prețul unui loz 1 cor., comanda să se adreseze la
„Librăria Tribuna”, adăugându-se și portul postal.

„Plagiatul Poporației”, o calomnie „more in-
daico”, sau cum lucrează cabalul în contra „goi-
milor”, după Talmud, Anexă la „Jidani în pro-
ză” de A. C. Cuza, profesor universitar. Valenii
de munte, tipografia „Neamului Românesc”. Pre-
țuri: 1 leu.

Calendare block de părete și masă (stil ve-
chiu și nou) a cor. 1.— 1.50 și 2.— + 20 fil.
porto.

La Librăria „Tribunei” să află de vânzare „Po-
melnicul viilor și morților” legat în pânză, aurit
cu prețul de 50 fileri plus 5 fileri porto.

Cel mai frumos cadou de Crăciun e o
carte bună.

Cărți cu chipuri pentru copii de 3—8
ani (cartonate) Copii la țară poveste veselă
(33X29 cm.) 3 Cor. + 20 fil. porto.

A fost odată... Povești alese și frumoase
(33X25 cm.) à Cor. 3 + 20 fil. porto.

Buffalo Bill Wild-Wesh (32X25 cm.) à
1.50 Cor. + 20 fil. porto.

Invață să socotești, dacă vrei să nu
greșești (33X34 cm.) à 2.50 Cor. + 20 fil.
porto.

Cenușereasa Poveste de Ion Bănățeanul.
(30X24 cm.) à, 1.50 Cor. + 10 fil. porto

Povestea lui Robinson à 150 Cor. + 10
fil. porto (28X23) à 1.50 Cor. + 10 fil.
porto.

Cartea celor sbîrliți, ee Ion Bănățeanul
à 1.50 Cor. + 10 fil. port.

Alfabetul, à 1 Cor. + 10 fil. porto.

Moșia, à 1.40 Cor. + 10 fil. porto.

Th. D. Speranția. Pentru toți copiii à
2.50 Cor. + 20 fil. porto.

Biblioteca ilustrată pentru copii, vol I
60 fil + 5 fil. porto.

Cele șase lebede, à 1.40 Cor. + 10 fil.
porto.

Cele zece pisiuțe, à 1.40 Cor. + 10 fil.
porto.

Bună dimineața la Moș ajun, à 1.50 +
10 fil. porto.

Abc, Nou Abedar ilustrat cu 21 figuri
frumoase în culori à 1.50 Cor. + 10 fil.
porto.

Basme alese pentru copii, à 1.50 Cor.
+ 10 fil. porto.

Din grădina zoologică à 1 Cor. + 10 fil.
porto.

Cărți pentru copii 8—14 ani Samara,
Corbul cu pene de aur à 2.50 Cor. + 10
fil. porto.

A. O. Maior Biblioteca copiilor vol.
2 1.60 Cor. 10 fil. porto, vol. 3 1 Cor.
10 fil. porto. Biblioteca copiilor și a Tinerimii,
à 1 Cor. + 10 fil. porto.

Povestiri de H. C. Andersen. Ilustrate de
Pedersen (cu 254 pag.) à 2.50 Cor. + 20
fil. porto.

I. D. Delatissima. 100 basme și istorioare
pentru copii cu 51 ilustrații (eu 320 pag.)
1 2.50 Cor. + 10 fil. porto.

N. Urechia Gâze. (Biblioteca tinerimii)
à 2.50 Cor. + 10 fil. porto.

Topo, cum au petrecut 3 copii români
în Italia 1 3. Cor. + 20 fil. porto.

Dr. C. Popescu, Povești și fabule pentru
copii, 3 Cor. + 20 fil. porto

Poezii, pentru copii à 1.50 Cor. + 10
fil. porto.

Fl. Cristescu. Carte petru copii à 1.20
Cor. + 10 fil. porto.

Cel mai frumos, mai elegant calendar pe 1912
e neapărat Calendarul

„Lumea ilustrată”

Conține 160 pag. cu bogate, variate și admirabil
reuite ilustrațiuni și tipărit pe hârtie de lux. —
Depozit general: Librăria Ig. Herz, București.
România. — Prețul Cor. 1.50. — Se află de vân-
zare și la „Librăria Tribunei”. — Porto 20 fileri.

POȘTA REDACȚIEI.

R. P. (Brașov), Vă rugăm adresați-vă societății în
Budapesta sau dui Dr. O. Ghibu în Sibiu.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.

„Tribuna” institut tipografic, Nichin și cons.

REISZ MIKSA

FABRICĂ DE

MOBILE

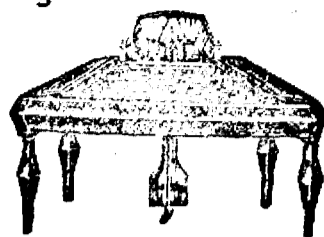
în

BÉKÉSCSABA — NAGYVÁRAD

Andrássy-ut 41—43.

Rákóczi-ut 14.

(Lângă „Apollo”).

TIMBALE

cu organism pa-
tentat de oțel, dând
sunete rezonante și
foarte plăcute, —
se pot căpăta și pe
rate. — Gramo-
foane cu plăci ar-
tistice, — vioare,
flaute, harmo-

nici ș. a. — Numeroase distincții și medalii pri-
mite ca răsplată. Inventatorul pedaleului modern
și al organismului de oțel. Catalog trimis gratis.

Mogyórossy Gyula,

kir. szab. hangszergyár.

Budapest, VIII., Rákóczi-ut 71.

Gruber Dezső,

magazin de pălării și articole
de modă pentru bărbați.

Cluj-Kolozsvár

Golful str. Wesselényi și Szép, vis-à-vis cu hotelul Fészl.

Noutăți în diferite soiuri de

pălării

pentru domni și copii, albituri, cravate
și totfelul de articole. Prețuri solide.
Serviciu conștiințios. — Comanda
din provincie se execută prompt și
— francate în cel mai scurt timp. —

Morun
pește sărat, în felii.
S O M N

mare în felii, precum și SOMN mic,
ȘTIUCA, DEVERICA mare, DE-
VERICA mic, CIORTAN.

Au sosit la 8 Dec. un vagon din soiurile
de mai sus, pește sărat pe care am în-
ceput să-l desfac.

TARANKA

sărat, foarte frumos, per bute ori 100 kg.
à 70 cor. — Trimitem și la parti-
culari fie prin postă fie ca marfă.

PETROVITS și PANTITS

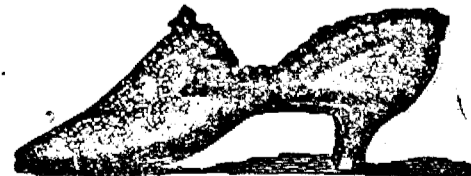
Versacz, (Fő-tör.)

Premiat la a. 1902 din partea expozi-
ției industriale din Becicherecul-mare.

BERBERSZKI MIKLÓS

păpușar,

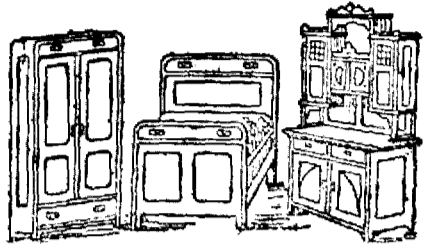
— Nagybecskerek. —

Liferează în țară și străinătate păpuși de
piele, păsă, mătase și catifea, pentru băr-
bați, dame și copii cu prețurile cele mai
ieftine. Serviciu prompt. — Catalog trimis
gratuit. — Revizătorilor li-se dă rabat.

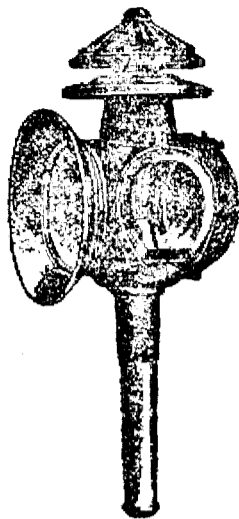
**BAUMANN ARNOLD succesorul
LÁHNI KÁROLY,**
fabricant de mobile.
Alba-Iulia, Piața Szent István Nr. 11.

Recomandă mobile pregătite în atelierul său din cel mai bun material, pentru dormitoare, sufragerii, locuințe garson și birouri pe lângă prețuri ieftine. —

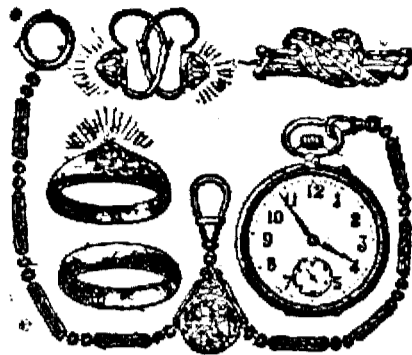

Omaszta János,
fabricant de lămpi
pentru trăsuri.

Budapest
VIII. Óriás-utca 20/a
Primește comande
de ori-ce lămpi pen-
tru trăsuri și auto-
mobile, — comande
pentru galvanoplas-
tică și ori-ce repara-
turi de branșe.

A. Slepák, giuvaergiu și
ceasornicar
Marosvásárhely, Széchenyi-tér 43. sz.

Mare asortiment în ceasuri de buzunar de aur, argint și nickel, în ceasuri de părete. Giuvaerice fine, cu briliante, obiecte de lux în argint și articole optice. În atelierul meu se reparaază ca nouă, lucrurile vechi, anume giuvaerice și ceasuri, pe lângă garanță. **Prețuri solide! — Serviciu prompt!**

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că mi-am aranjat în Timișoara, Piața George Nr. 4. un modern

atelier dentistic.

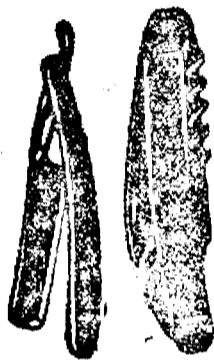
Practica mea veche mă dispenzează de o mai amănunțită recomandare, augurându-mi în schimb încrederea în satisfacerea ori-cărei pretenții a pacienților. — Cu stimă:

Götzl Mór,
dentist.

Szighety Sándor

atelier de cuțite și točilărie artistică
Budapesta, VII., Strada Akácza No 64.
Colțul Străzii Király.

Se recomandă pentru ascuțirea și repararea de foarfeci, cuțite, brice și tesacuri de bucătărie în condiții ireproșabile și pr. conv.

Mare depozit de unelte și utensilii pentru barbieri, ca foarfeci, brice și curele de ascuțit etc. etc. precum și cuțite de buzunar ș. a.

Pentru barbieri se ascut două briciuri gratuit dacă trimit 12 deodată.

Comandele se execută prompt și conștiințios.

Am onoare a aduce la cunoștința Onoratului public călător, că am deschis în Seghedin (Szeged) hotelul

Grand Hotel Royal

Stau la dispoziția publicului 80 de camere confortate cu încălzire centrală și apaduct.

La gară și dela gară circulă automobilul.

Pentru comportajul publicului pasager, este în hotel instalație proprie de spălat cu aburi. — Prețuri ieftine.

Cu stima:

Dávid Sándor,

proprietarul restaurantului dela gară și proprietarul „Grand Hotel-ului Royal”.

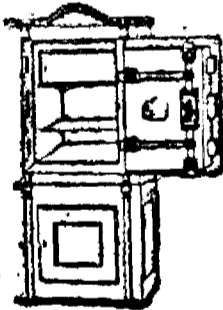
Fabrica budapestană de casse de bani

Gelléri și Schuller

BUDAPEST

Fabrica: IX., Rákos-utca 4. Depozitul orășenesc și biroul: V. Széchenyi-u. 7.

Liferanții ministerului de agricultură, de honvezi, căilor ferate ungare și al poștelor.

Efectuiază casse de bani, libere contra focului și spargerilor, casse pancelate pentru păstrarea documentelor.

Catalog gratuit și franco.

**Cel mai mare depozit de
încălțăminte din Lugos.**

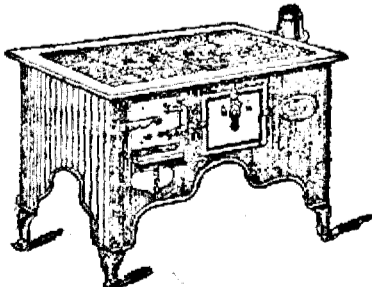
Ghete de box veritabil, schewreaux ori lac

elegante și solid lucrate, pentru domni 9 cor., pentru dame 8 cor. Pot fi cu ș-rete, cu nasturi ori fără. Ghete de box pentru dame numai 7 cor. Ghete de box pentru copii dela 1—5 ani cor. 2.60, dela 5—10 ani cor. 3.60, dela 10—15 ani cor. 5.60. Celui-ce nu va fi mulțămît cu ghetele trimise, i-se vor retrimit banii. — Cremă și locuri de gumă la fiecare păreche gratis.

EBERSTEIN HENRIK,
pantofar în Lugos.

Fabrica de prăjitoare de cafea și căminuri brevetate a lăcătarului
IFJ. FAZAKAS FERENCZ
Szepsiszentgyörgy, Gróf Mikó-u. 18.

Recomandă on. public prăjitoarele de cafea brevetate și căminurile (șparhert) recunoscute de cele mai bune, dintre cari până acum s'au comandat peste 400 bucăți.

Primesc și ecsecut pelângă prețuri moderate orice lucrări de strungărie în fier, repararea mașinilor și mecanismelor de fier, a casselor etc. pelângă garanție.

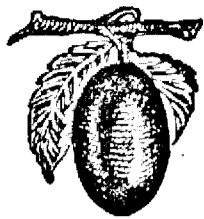
Trimite franco fiecăruia care se referă la ziarul acesta prețurent despre prăjitoarele și căminurile sale brevetate.

Schapira Arnold
giuvaergiu, ciasonicar și optician,
Brassó, Strada Porții 36.

Mare asortiment în ceasuri de buzunar, de aur, argint și nickel, în ceasuri de părete. Giuvaerice fine, cu briliante, obiecte de lux în argint și articole optice. În atelierul meu se reparaază ca nouă, lucrurile vechi, și anume: giuvaerice și ceasuri, pe lângă garanță.

Prețuri solide!
Serviciu prompt!

In atenția pomicultorilor!

Ofer altoi de pruni bosniaci ca »Balkanska Carica« (Regina balcanului) și »Kraljica Bosne« (Regina Bosniei). — Altoiul de 2-3 ani cu coroană admirabilă e cel mai bun din diferitele soiuri de

pruni. Poama e foarte mare, excepțional de dulce și foarte gustoasă. Se coace spre sfârșitul lui August, când se poate folosi ca deesert, pentru uscat, la fabricarea țuicei și a sligovițului. — Prunii mei nu sufer de căderea frunzelor, (Polystigma rubrum) ca de regulă alte soiuri la cari în mijlocul verii cade frunza, pricinuind stricarea poamei. Acest soi a fost premiat în diferite rânduri, cu premiul întâi din partea guvernului. A fost premiat la expoziția milenară din Budapesta 1896 și la expoziția din Viena 1897 cu medalie de aur, la expoziția internațională din Paris 1900 cu medalie de argint și în fine la expoziția regnicolă din Bosnia și Erțegovina ținută la Sarajevo iarăși cu medalie de aur. — Pentru calitatea prunilor garantez.

Sava T. Kojdić,
mare proprietar în Brečka, Bosnia.

Stefan Fekesházy

Institut de văpsitorie de haine și curățătorie chimică.
Bistrița, Fötér 17. Lângă Primărie.

Primește: curățiri lucioase și fine, curățire de trusouri, albituri de desupt, de masă și albituri de pat; perdele și orice lucrări de bransa aceasta cu prețuri foarte ieftine.

Curățire și vopsitorie chimică de totfelul de haine pentru bărbați și femei, pardesii și jachete fără ale desface; apoi materii de mobile, perdele dantele și altele. Execuție promptă. Prețuri foarte moderate.

Decorat cu medalie de aur la expoziția agricolă din Lugoș.

Dicsics B. Ignác,
succesorul lui Bálint Dicsics.
Atelier de trăsuri, șele și lustruire.
LUGOJ, strada Niță Popa
lângă biserica gr.-orientală română.

Pregătește totfelul de trăsuri și căruțe, precum și lucrări de dogărlă și făurărle. Reparează trăsuri vechi cu prețuri ieftine.

MÉGYERI IMRE

văpsitor de haine, curățitor chimic, broderie, și institut pentru spălătul rufelor cu abur, în ALBA IULIA - Gyulafehérvár, Széchenyi-u. (lângă biserica călug).

Primește curățiri lucioase și fine, curățire de trusouri, albituri de desupt, de masă și de pat, perdele și orice lucruri din bransa aceasta cu prețuri foarte moderate. Curățire și vopsitorie chimică de totfelul de haine pentru bărbați și femei, pardesii fără a le desface, apoi materii de mobile, perdele, dantele etc., cu prețuri moder.

KUN ENDRE,

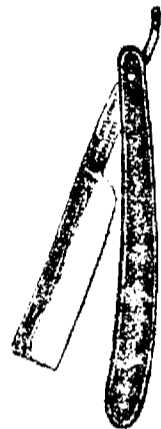
atelier cu mașini electrice pentru ascuțire artistică și homoru.

SZATMÁR,

casu-l éavay, vis-à-vis de Tribunal.

Se recoman. pentru pregătirea și ascuțirea oricărui soi de cuțite, ca cuțite pentru căsăpie și bucătărie, pentru masă și bricega, unelle pentru ciobotari și cojocari precum și ascuțirea bricelor pre lângă prețuri convenabile și execuție ireproșabilă.

La trimiteria a 6 brice barberilor le scotesc taxa numal pentru 5.

De neintrecut!

Spălătorie aranjată cu mașini electrice pentru curățirea chimică a hainelor, colorare și spălarea fulgilor de perini.

LUCZA JÓZSEF

Seghedin—Szeged, Laudon-utca 9. sz.
(Colțul pieșei Valeria.)

Având sistem propriu de-a curăți chemic și a colora, sunt neintrecut în meseria mea. Colorez haine de domni, dame, copii, dantele, stufe de mobile și covoare. Pierdelele le spăl cu mare grije. Pentru doliu colozez haine în negru. Comandele le execut îndată cu mare acurateță. Baltoane de piele le colozez în colori închise.

„TIMIȘIANA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII
SOCIETATE PE ACȚII. FONDATĂ ÎN ANUL 1885.

Centrala în Timișoara-centru

(Belváros) Piața Balázs-tér No 1. (Palatul Mocsonyi).

Filiale în:

Buziaș, Recaș, Ciacova și Delta.

Telefon Centrală Direcțiunea: No 510.

Contabilitatea: No 1149.

Capital propriu 1.500.000 Cor. Depuneri 5.000.000 Cor.

Telefon: Filiala Buziaș Nr. 10.

Telefon: Filiala Recaș Nr. 14.

Telefon: Filiala Ciacova Nr. 16.

Telefon: Filiala Delta Nr. 26.

Primește depuneri spre fructificare, despre cari eliberează libele. Administrează depuneri cu casete de economizare.

Plătește deponenților după mărimea sumei depuse 4¹/₂% și 5% interese, fără nici o detragere.

După toate depunerile contribuția (darea) de interese o plătește institutul separat.

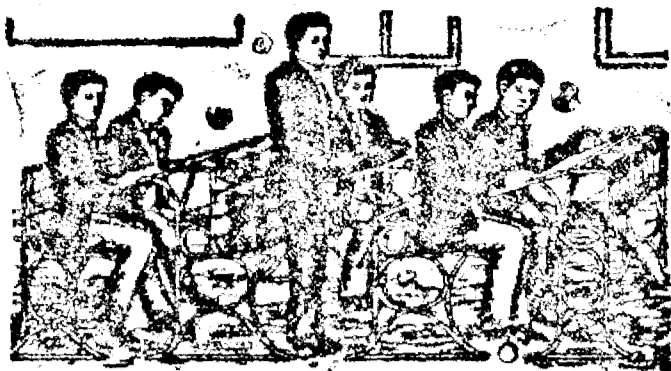
Depuneri până la 10.000 Coroane, după starea cassei se plătesc și fără abdicere.

Escomptează cambii și acordă credite cambiale cu acoperire hipotecară.

Dă avansuri pe efecte publice (Lombard).

Acoardă împrumuturi hipotecare pe case de închiriat și pe proprietăți de pământ.

Cele mai moderne
mobile de
fier și aramă
și cele mai practice
bănci higie-
nice de școală
și mobilarea lo-
cuințelor, hotelu-
lor, spitalelor și

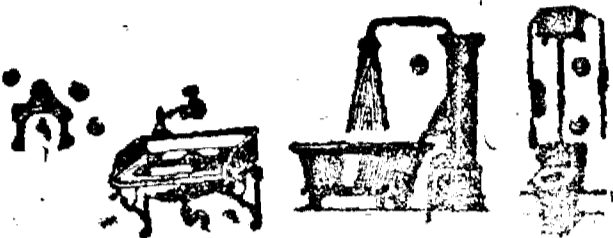
a școlilor, precum și obiecte fabricate din cele mai bune ma-
teriale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție se li-
rează numai de către firma

Bernhardt Rezső utóda

Brassó, str. Neagră nr. 33.

— Tot scoala e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașinării.

Apa- ducte.

Celce doresc apă ducte ieftine să se adreseze la anteoriza lui
**Balázs Mihály, Marosvásárhely, Szentgyörgy-
utca 16 sz.**

— Primește pe lângă garanție orice lucrări din acest ram ca introducerea de
apă ducte și canalizare trebuincioasă pentru castele, comune, spitale, casării
și școli. — Specialist în sondaj — Primește pe lângă condiții avantajoase
ținerea în ordine și repararea caselor în cursul unui an. — Prospecte gratuit.
Se angajează pe anul întreg pentru ținerea în bună rânduială a caselor și pen-
tru repararea bazinului closetului. Oferă aparatul pentru clătirea closetelor
— noui care nu reclamă spese și de fiecare bucată dă garanția de 3 ani. —

Georg Barthelmie

mechanic

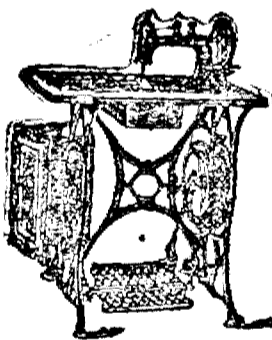
Brasov, Strada Porții Nr. 41.
(Colțul dela strada Sfântului Ioan).

Atelier pentru mașini, de scris, socotit,
dictat și de cusut, apoi pentru aparate
electrice și fizice, lampe electrice de
buzunar, gramafoane, plăci, ace, hârtie
— de copiat și diferite utensilii. —

Telefon 380.

— Instructor pentru scris la mașină. —

Bordy József,

cojocar-blănar,

Marosvásárhely, Széchenyi-tér Nr. 13.

Recomandă articolele de blănărie și
cojocărie, dela cele mai simple până la
cele mai complicate. Primește și repara-
turi. Imprumută bunde de călătorii
și ia spre păstrare în timpul verii, pal-
toane de iarnă și blane, pe lângă asi-
gurarea contra focului. — Comandele
se îndeplinesc prompt, ieftin și cinstit.

GUSTAV SCHMIDT

fabrică de ploiere

Sibiu — Hermannstadt, Groser-Ring No 3—5
(Palatul Bodenkredit).

Recomandă magazinul său bogat asortat cu cele
mai nouă și mai moderne

ploiere-entoutcas

(pt. soare și ploale)

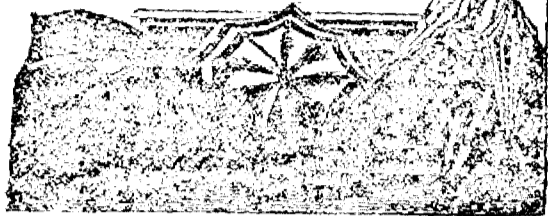
precum și

ploiere

de calitate excelentă

pentru domni și dame.

Comandele se execută prompt și cu punctualitate.

Cei cari au lipsă de ghete să se adreseze
prăvăliei nou aranjate de ghete alui

Nicolae Lung,

Pancsova, Strada Gizella (Mészáros).

Asortată conform cerințelor moderne
unde se află de vânzare ghete lu-
crate în atelierul propriu, pentru
bărbați, dame și copii, executate
elegant și trainic, cu prețuri mode-
rate. Lucrează ghete după măsură,
în timp scurt, execuție elegantă și
prețuri ieftine. — Pentru picioare
defectuoase ghete speciale!

Farmacia Nicolae Jaja în Braïla

— România. —

Crème Princesse Ileana

Albește, fragezește, întinerește și
conservă tenul; ea face să dispară
repede cojii, bubulițele, petele roșii
și punctele negre de pe obraz. —
Această cremă este un product
absolut științific, nu conține nici
un fel de grăsime: întrebuițată
este absorbită complet în piele.

Poudre Princesse Ileana

este un product vegetal higienică
și bine parfumată.

Savon Princesse

Eau de Cologne Princesse

Brillantine Princesse

Specialitatea casei noastre!

Ferțivă de contrafaceri!

Pianuri sau Harmoniuri

se cumppără mai bine și ieftin în cunoscutul și solidul magazin de pianuri și harmoniuri

V. Heldenberg, Sibiu Strada Clasădlei 9.

(vis-à-vis de Hotelul Impăratul Roman). întemeiat la anul 1867 ca l-a prăvălie de pianuri în Transilvania.

Mare depozit de instrumente nouă și întrebuințate: pianuri, pianine, harmoniuri cu prețurile originale de fabrică. Sortiment bogat de pianuri de închiriat. — Plătire în rate după dorință. Pianuri vechi să primesc ca schimb.

Pregătite în atelierul său propriu.

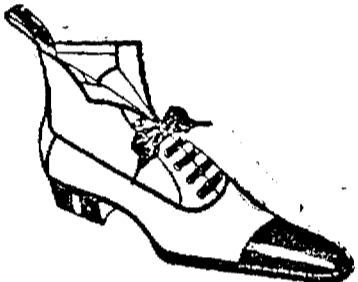
Anton Juratsch, pantofar pentru domni, dame și copii, Nagyszeben, Strada Reisper nr. 11.

Recomandă în atenția on. public din loc și provincie

prăvălia sa de încălțăminte

pregătite în atelierul său, după cerințele modei și ortopediei, cu prețuri foarte moderate.

Reparaturi execut ieftin!

Prețurile cele mai moderate!

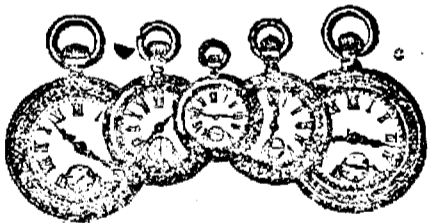
H. Miklós J.

ciasornicar,

Sibiu — Nagyszeben, Reispergasse 11

Cea mai ieftină sursă de cumpărat a totfelul de

C I A S O R N I C E

de buzunar și de părete și ciasornice deșteptătoare, precum și articli optici. Prăvălie de obiecte de aur și argint signate oficios.

Toate reparaturile se execută prompt și cu garanță.

Premiat la expoziția industrială din Sibiu în 1903.

Roate de tors

din material uscat și mers liniștit, pe lângă garanție, să află de vânzare la

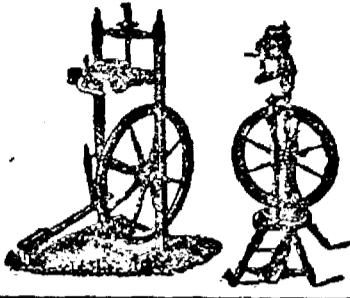
Emil Krauss,

strungărie și atelier cu putere motorică.

Sibiu — Nagyszeben,

Margarethengasse Nr. 5.

Orice roată ce nu merge bine să primește înapoi.

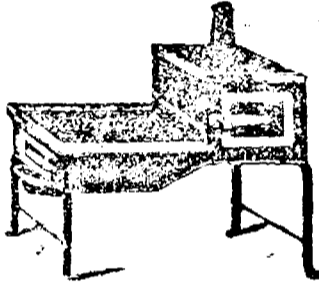

CARL GÜRTLER

lăcătuș artistic și pentru edificii

SIBIU Str. Elisabeta 26.

se recomandă la toate lucrările ce se țin de specialitate mai ales LA ZIDIRI NOI.

Lucrări ornamentice, precum peatră grilaj, grilaj la morminte și galerii, se pregătesc conform gustului în modul cel mai succes. Paratonere și montarea lor. Instalațiuni de apaducte, closete, baie, introducere electrică executate cu măiestrie.

Reparaturi se primesc. Mare magazin de căminuri perpetue în diferite mărimi.

Carl Gürtler junior.

Nici o damă să nu întârzie, așa face

costumele precum și altă îmbrăcăminte pe stilul englez și francez; pe cari le poate comanda la mine; garantez pentru chic, lucru după jurnalelele cele mai nouă. Serviciu prompt! Pentru damele cari nu sunt din loc, primesc și două probe la zi. — Se poate comanda și prin poștă la cari dau însușirile cele mai nrgente. Haine și costume de doliu să fac în 24 de ore. Rugând pentru binevoitorul sprijin semnez cu stimă

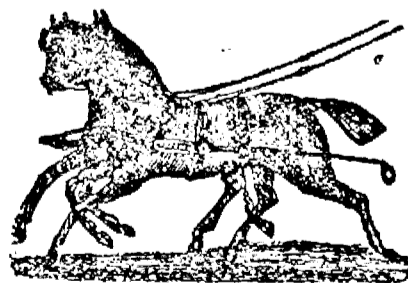
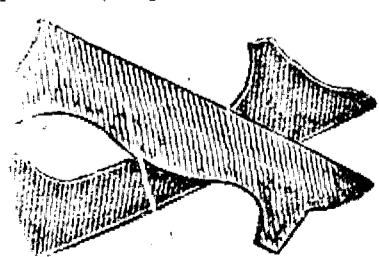

George Rummel

croitor englezesc și franțuzesc pentru dame. Nagyszeben, Str. Honterus Nr. 5.

J. Gottstein, fiul, prăvălie de piele și accesorii pentru industria de cojocărie, Nagyszeben, Kleiner Ring 5. curelărie și ciobotărie

Mare depozit de diferite piei lucrute în țară și străinătate. — Specialități de piele. Piele lucioasă și șurțuri de piele. Tălpi Vachè și opinci. Fețe pentru cisme și ghetete. Ață pentru mașină și cusut. Sfoară de cusut albă și colorată. Tort diferit. — Pâslă, barchet, pânză, tălpi de pâslă și asbeth, garnitură de gumă și ciorapi de gumă. Șireturi și postav de curățit ghetete. Cuie de lemn americane. Calapoade pentru ghetete și cisme. Cremă și lac și diferite articole.

Atelier de curelărie, șelărie și coferărie:

Orendt G. & Feiri W.

(odinoară Societatea curelărilor)

Sibiu — Nagyszeben,

Heltauerg. Str. Cisnădiei 45.

Magazin bogat în articole pentru căroțat, călărit, vânat, sport și volaj, poclăzi și procovățuri, portmonee și bretele solide și alte articole de galanterie, cu prețuri foarte moderate. Depozit permanent în curele de mașini, curele de cusut și legat, Sky (vârzobi). — Recomandă pe urmă cei mai buni jamperi de piele fabricație proprie, pentru civili și militari, cari stau strins lipite pe picior. — Reparările se execută prompt. Mare depozit de hamuri pentru cal dela soirile cele mai ieftine până la cele mai fine, coperitoare (toluri) de cal și cofere de călătorie. — Comandele se eșteptuiesc conștințios.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNE SUMARA.

1910.		1911.	
30 Noiembrie		13 Noiembrie	19 Noiembrie
ACTIV			
172 070 994	121 227 994 Rezerva metalică aur	221 211 767	220 963 478
473 303	50 843 000 » trate aur	300 896	323 637
139 217 344	Argint și diverse monete	192 854 857	196 819 177
30 617 547	Portofoliu român și străin	17 121 182	17 147 586
11 999 862	*) Impr. pe ef. publice	11 994 843	11 994 843
14 644 896	» In cont curent	17 696 577	17 696 577
3 644 621	Efectele capitalului social	4 227 621	4 227 621
6 002 082	Efectele fondului de rezervă	6 071 631	6 071 392
719 508	» amort. imob. și mașin. de imprim.	780 497	789 430
894 703	Imobile	835 592	961 276
109 661 850	Mobilier și mașini de imprimerie	113 645 245	112 890 245
25 915 777	Cheltuieli de administrațiune	27 288 471	24 000 680
38 377 305	Depozite libere	52 008 475	46 839 033
553 639 798	Conturi de valori	666 037 654	660 725 975
	Conturi curente.		
PASIV			
12 000 000	Capital	12 000 000	12 000 000
28 682 744	Fond de rezervă	30 763 062	30 763 062
4 300 540	Fondul amort. imobil. mobil. și mașin. imprim.	4 614 728	4 614 728
365 432 920	Bilete de bancă în circulațiune	467 093 710	459 861 670
2 341 543	Profit și Pierdere	2 446 952	2 446 952
2 035 194	Dobânzi și beneficii diverse	1 930 874	2 057 828
109 661 850	Depozit de retras	113 645 245	112 890 245
29 185 007	Conturi diverse, sold	33 543 083	36 091 42
553 639 798		666 037 654	660 725 975
	Scomptul 5%		
	*) Dobânda 5 1/2%		

Desfacerea ieftină a firmei

ASZÓDY

ORADEA-MARE,

Strada Kossuth, (Palatul-Sas).

În vederea sărbătorilor de Crăciun, aduc la cunoștința on. public din loc și provincie, că au sosit noi transporturi de articole sudice și anume: *Curmale* calitatea ce mai bună, *malaga* și *smochine*. *Castane de Tirol*, *alune italienești*, și *nuci de Cocus*, *portocale dulci*, *lămâi coapte*, *fructe zaharisite*, *prăjituri pentru ceai*, *ceai chinezesc* cea mai fină calitate. *Rum englezesc și francez*; toate cu prețuri moderate. — Mare asortiment în *bomboane de Crăciun*, *cafea prăjită*, totdeauna proaspătă, diferite compoziții din 8 feluri. — Faceți comandă de probă!

Cu stimă:

ASZÓDY MIHÁLY,Împertor de cafea, ceai, bomboane și fructe sudice.
Nagyvárad. — Telefon 635.**Réthy și Schreithofer**

fabrică de cârnățării și mezeluri.

Instalațiuni electrice.

Déva, (Piața principală).

Recomandă carne proaspătă de vită, porc, vițel, oaie și miel, carne de porc afumată, cârnățării, slănină și unsoare în gros și în detal. La dorință livrează unsoare topită în vase proprii. — Cumpărătorilor vechi dă scădere la preț. Serviciu prompt! — Cereți catalog!

Atelierul de dentistică

Radu Novák.

Arad.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public românesc, că la 1 Noiembrie a. c. mi-am mutat atelierul meu de dentistică în

Szabadság-tér Nrul 5.

unde îl voi mări și aranja după cerințele cele mai moderne. :: —

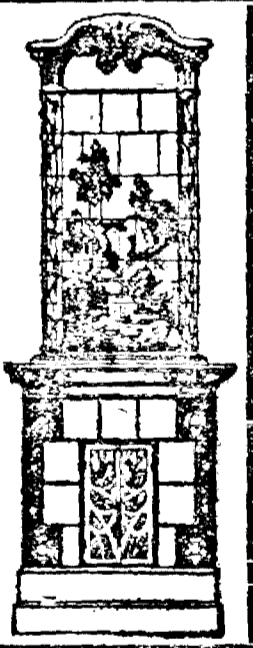
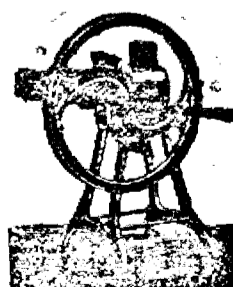
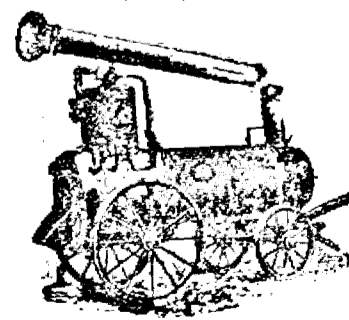
Cu toată stima:

RADU NOVAK.**Mare depozit de cuptoare.**

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că în (Cluj) **Koloszvár, Monostori-u. 7, am deschis un mare magazin** înregistrat și provăzut cu **cuptoare din țară și străinătate**, unde se află în depozit permanent cuptoare moderne de majolică stil secesion și cuptoare de olane Daniel, precum și căminuri și cuptoare de bucătărie.

Atrag atenția publicului asupra depozitului meu model, asigurând-ul totodată despre calitatea perfectă ale articolelor și prețurile cele mai solide.

Așteptând binevoitorul sprijin sunt cu deosebită stimă:

Tamásy József,
Kolozsvár.**Kálnai S.**fabrică de motoare și turnătorie de fier,
Murás-Osorhei—Márosvásárhely.

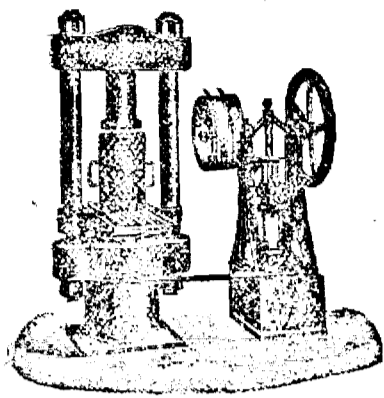
Motoare cu benzin și olei brut, locomobile, motoare absorbitoare de gazuri. — Mașini-motoare cu benzin, automobile pentru arat și împlătit. — Primește totfelul de **montări** pentru mașini, stabilimente industriale, mașini cu aburi și încălzirea cu aburi, precum și executarea a totfelul de aliaje de fier și metale, **montarea deplină a morilor** precum și reparări în bransa aceasta.

Garantă deplină! — Serviciu prompt! — Prețuri ieftine.

Májerszky Barnabás

fabricant de mașini

in Nyiregyháza.

Fabrichează după o experiență bogată ca specialitate

prese de olei mănate cu apă.

Pluș de olei, construcție simplă ori complicată. Prăjitori de olei pentru încălzire cu aburi ori foc. Teasc pentru sămburi de bostan. Mașini pentru perfecționarea oleiului și aranjamentul complet pentru fabricarea oleiului. Unelte de melișat floarea soarelui, ș. a.

Exportul până acum în 237 uzine.

În 1904 a câștigat dela societatea din Budapesta a văpsitorilor auritorilor și lustruitorilor diplomă.

Taferner Antal

auritor de biserici și saloane
Versecz, Temesvári-u. 20.

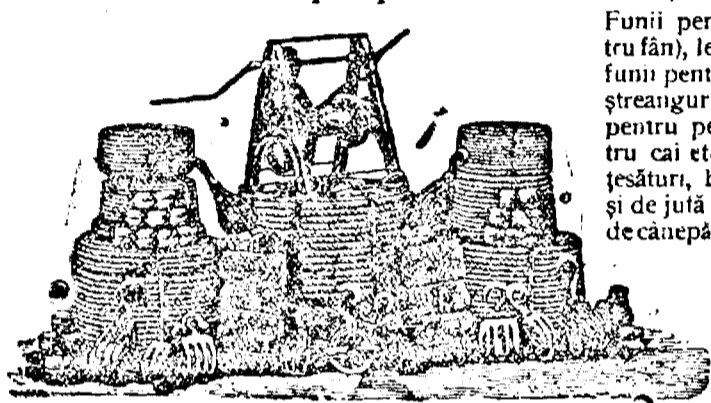
Primește spre executare, conform planului aurire și reparare, iconostase, altare, s. mormânt, acoperiș de turnuri, aranjamente bisericesti apoi pregătirea tuturor lucrărilor de bransa aceasta precum și repararea și vopsirea de nou a monumentelor deasemenea și orice icoane bisericesti. La dorința pregătesc prospect; pentru vederea lucrărilor în provincie merg pe — — — speșele mele proprii. — — — Execuție promptă. Serviciu conștiințios.

Funăria cea mai mare din Ungaria-sudică e alui

JOANOVICS JÁNOS, Lugos, Atelierul: STRADA FĂGETULUI Nr. 77.
Magazin și birou: PIAȚA IZABELLA.

Tot felul de funii de cânepă, de fir, brăcii, legătoare. Așezare și scurtare de funii de cânepă pentru transmisiuni.

Funării de cânepă pentru uzinuri și economii:

Funii pentru trăsuri (pentru fân), legătoare de snopi, funii pentru boi, opritoare, ștreanguri, hamacuri, mreje pentru pescari, rețele pentru cai etc. Torturi pentru țesături, brăuri de cânepă și de jută (pânză), bătătoare de cânepă, pânze (Pack), țesături, saci de cânepă, pânză și jută, pânze impenetrabile, sbiciori, cergi și cordoști etc.

Bumbera István,

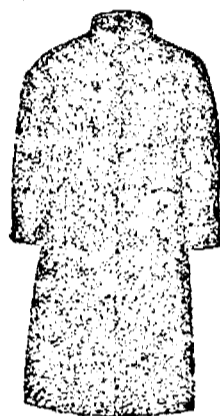
croitor civil și preoțesc,
croitorul preoțimii greco-cat.

Oradea-mare — Nagyvárad.

Edificiul Baza.ului (partea spre teatru). Telefon 869.

Sezonul de toamnă și iarnă!

Au sosit stoffe moderne, englezești, scoțiene și indigene, calitatea cea mai bună. Costumele croială modernă, și lucrute cu mult șic. Prețuri moderate. Lucru cu mare atențiune. Singurul depozit de articole preoțești și bisericesti.

Leitner Sándor

mechanic și electrotehnic

Cluj—Kolozsvár,

Strada Deák Ferencz Nrul 30.

Vinde și repară pe lângă prețuri moderate: casse de bani, biciclete,

mașini de cusut, gramafon
și mașini de scris. — Primește ori-ce muncă de bransă, precum: introducerea sonerilor, a lumini de electrice și a diferitelor motoare.

Fabrica de tâmplărie instalată cu putere de mașini a lui Rudolf Gy. Brassai

Orăștie (Szászváros) Strada Spitalului 10 (casa proprie).

Se recomandă pentru furnizarea oricărui lucrări de tâmplărie (mășerie) pentru clădiri, atât în loc cât și în provincie. La comandă se pregătesc în orice stil și calitate, mobile pentru camere de locuit, birouri, instalații pentru băcării, farmacii, mobilieră pentru biserici și școli, din lemn bun și uscat, pelângă prețuri convenabile. Planuri și modele se trimit gratuit. Comandele se execută prompt și conștiințios.

= Atelierul de fotografariat a lui =

Csizhegyi Sándor

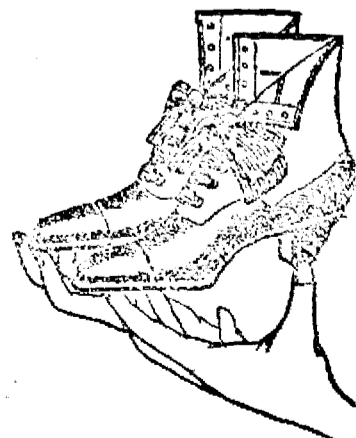
Cluj—Kolozsvár, Piața Mátyás király-tér Nr. 26.

(Lângă farmacia lui Hintz).

Aici se fac și se măresc cele mai frumoase fotografii, deasemenea acvarele, picturi în ulei, specialități în pânze ori mătase, cari prin spălare nu se strică. La firmă fiți cu băgare de seamă n'o confundați. Cluj—Kolozsvár, Piața Mátyás király tér No 26, lângă farmacia lui Hintz. — Referindu-vă la acest ziar veți avea favor în prețuri.

Bencsik Zsigmond în Déva

Oferă: GHETE AMERICANE ȘI FRANCEZE cusute cu mâna în atelierul propriu precum și GHETE GATA, format modern pentru bărbați, femei și copii. Galoși, ghete comode și pentru gimnastică. Mare magazin de gume renumite de Sullivan pentru tocuri la ghete și creme excelente. Ghete pentru picioare ne-regulate și bolnave le pregătesc după măsură. La comanda din provincie este destul a se trimite o gheată folosită. — Serviciu prompt.

Pregătesc

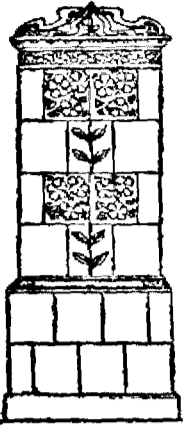
cupatoare de teracotă,

căminuri, vase, glastre,
cu prețuri moderate.

Pentru durabilitatea lor garantez. Primesc și repararea cupatoarelor vechi și în provincie. Rugând sprijinul mult onoratului public:

Magyar István,

fabricant de căminuri și art cole de lut
Temesvár-Gyárváros, Kém-u. 16.

Nagy Sándor, sculptor,

Arad, Kossuth-utca Nr. 4.

În stabilimentul de pietrărie a lui Mairovitz.

Execută și reparază

lucrări de sculptură artistică

figurate și decorative precum și portrete după natură și fotografii, monumente mormântale, totfelul de produse ale industriei, apoi lucrări moderne sculptate pentru decorația zidurilor din teracotă, piatră, ghips, ciment și din alte materii pelângă prețurile cele mai ieftine și serviciu conștiințios.

Tokodi Testvérek,

fabricanți decumpene.

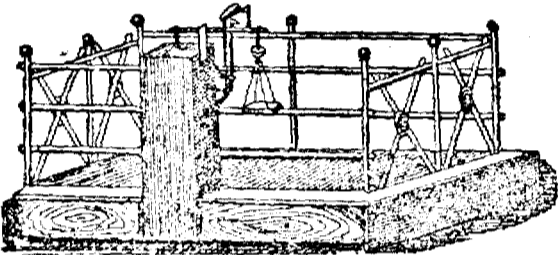
Hodmezővásárhely,
Lánc-utca.

— Szeged,
Bokor-utca 10.

Recomandăm comercianților, proprietarilor de mori, agricultorilor și măcelarilor

cumpenele

noastre pregătite din cel mai bun material. Cumpene, cântare decimale din fier cu balanțe de oțel, intractabile, auvent ficate. — Pentru România liberă și neautentificate Comercianților le dăm rabat — Catalog la cer re trimitem cu reîntorcerea poștei.

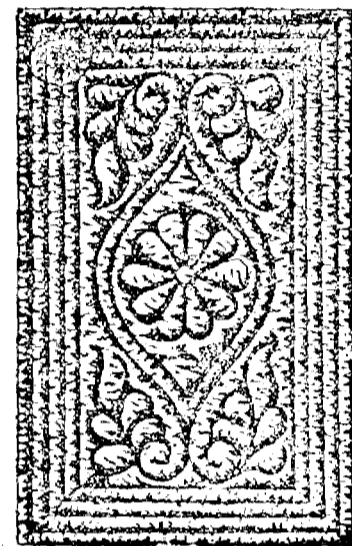

Bartlensky János,

plaponar și tapetier.

Temesvár-Józsefváros,
Hunyady-utca 13.

Recomandă în atenția on. public din loc și împrejurime atelierul său renovat de plapoane și tapetierie. Primește ori-ce lucru de branșe pe lângă prețuri ieftine și serviciu prompt. Plapone gata are în magazin. Face reparaturi cu preț ieftin.

Schrimpl Szaniszló

cea mai mare turnătorie și fabrică de luminări de ceară în Ungaria de sud
Temesvár-Gyárváros, Fő-utca.

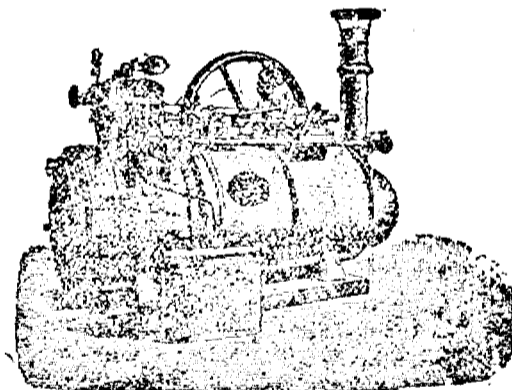
Recomandă comercianților: turte și prăjituri cu miere, precum și luminări de ceară, albe și colorate, facile cu preț moderat. — Bisericilor se dă la cumpărarea de luminări rabat. — Comandele se îndeplinesc prompt.

Prima industrie de cazane din Ungaria de sud.

Szatmáry Mihály, turnător de cazane,

Szeged,
Szentháromság-utca 41. sz. (casa prop. ie).

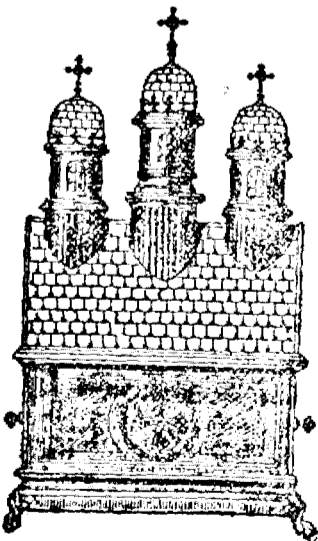
Aduc la cunoștința on. public, că atelierul meu de cazane l'am înnoit cu diferite mașini, așa că sunt în stare să satisfac ori-ce comandă. Pregătesc cazane pentru abur, repar cazane la mori, corăbii, cazane de apă, petrolu, spirt și chiar și cazane la locomobile.

Telefon 116-53.

Stiassny és Novák

turnătorie artistică de metal.
Budapest, VI, Yáczy-ut 179. sz.

Lucrează diferite decoruri la edificii, cripte. Toarnă diferite părți pentru mașini precum și table cu inscripția pentru advocați, medici și ingineri. Table cifate cu inscripția numelor de străde pentru orașe și sate, cu prețuri ieftine.

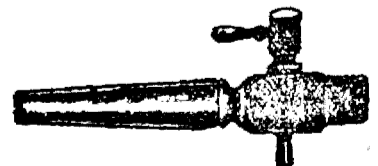
LÉVAY GYÖRGY

STRUNGAR

SZEGED, Püspök-tér 4.

Primește spre efectuare și reparare totfelul de lucruri ce aparțin acestei branșe, precum: popice și bile, dopuri și slăvini (pipe) pentru buți gherghefuri p. lucru de mână, articole p. fumători, cămășuri, spițuri etc.; bile și dacuri pentru biliard; domino, șah și totfelul de decorații, la mobile, etc., cuire ș. a.

Comandele se efectuează prompt și conștiințios.

„IANER” cremă neunsuroasă.

Cel mai nou produs igienic pentru curățirea și înfrumusețarea feței. — Înlătură petele galbene, bucele pricinuite de înfierbântări, sgrăbunțe și alte necurătenii de piele. Crema aceasta ziua se poate folosi mult mai cu succes. 1 teglă 1 coroană.

„Ianer” pudră. E non plus ultra pudrei. Bună la baluri, saloane și de zilnic folos. care acoperă încrețurile și e cu totul nestricăcioasă. În culorile: roză, albă și cremă 1 cutie 1 coroană.

„Ianer” săpun 1 bucată 60 filerl.

„Ianer” pastă pentru dinți 1 doză, 1 cor.

„Ianer” apă pentru gură Bună pentru dinții scorburoși și gingiilor bureșoși, contra mirosului greu de gură. 1 sticlă cor. 160; jumătate sticlă, 80 filerl.

„Ianer” esență pentru păr Excelentă pentru înlăturarea mătrelei și contra căderii părului 1 sticlă, 1 cor. 30 filerl.

„Ianer” pomadă pentru creșterea părului. 1 teglă 2 coroane.

„Ianer” vâpseală pentru păr pentru a colora în negru, brunet ori în blond părul sur și cărunț. Nereușita colorii e exchisă la comanda să se noteze că părul încărunțit în ce culoare să se vâpsească (negru brunet). Un carton 4 coroane

„Ianer” apă care face părul blond

Pentru a vâpsi în timp scurt, în băi, auriu, părul blond, roșu, chiar și brunet ori negru. 1 sticlă 4 cor.

Discretă și zilnică expediție cu poșta. — Telefon 476.

Pentru înconjurarea contrafacierilor numai „Preparatele lui Rudolf Ianer” ieșite din farmacia sa ca valoare și se pot căpăta la

Farmacia „Maria ajutătoare” alui Rudolf Ianer, Temesvár, Gyárváros F6-ut 70.

Articole de casă de sticlă și porcelan, utensilii culinare, articole de argint, nickel și aramă, lampe, rame și picioare la aparate fotografice, cuțite, furculițe și linguri de alpaca și argint, articole de oțel »Sollingen«. — Mobile de fier, cămine perpetice, sobe, articole de toaletă și turiști, cu prețurile cele mai ieftine — se pot cumpăra la firma:

JOSEF JIKELI

SIBIU—HERMANNSTADT, Strada Cisnădiei 47.

MOTOARE ȘI LOCOMOBILE

cu olei brut, dela 4—100 HP.

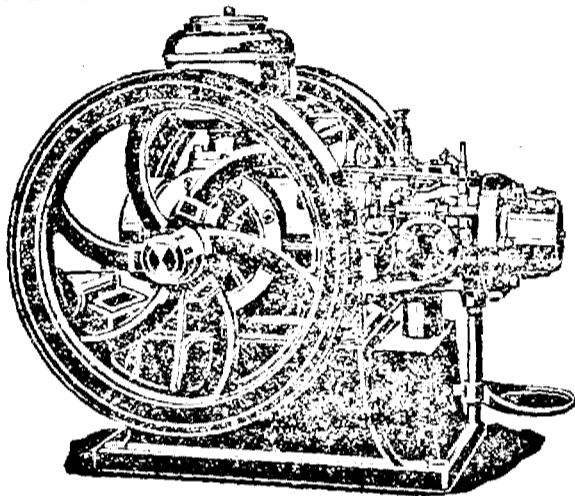
Motoarele mele patentate au regulator central și mecanism de așezat cu mâna. — În urma arderei regulate a oleiului, motoarele nu produc nici un miros neplăcut. — Nu trebuie curățit des!

Spese de funcționare pe oră 1 1/2 filerl.

Surányi Viktor.

inginer-mechanic diplomat. Budapest, VI., Lázár-utca 18. (Indărățul Operel.)

Condițiuni favorabile. Prețuri ieftine. Intermediarii primesc recompensă.

Motoare cu benzin și gaz.

Îți place să porți totdeauna haine curate?

Atunci cumpărați »Casseta miraculoasă«, fabricația mea proprie, cu ajutorul căreia, cureți orice pată de pe haină, de culoare cât de sensibilă, precum pete de cerneală, poame, cafea, vâpseli etc. »Casseta« aceasta nu este ca obiect de reclamă, ci rezultatul unor încercări de 35 ani. Este bine venită pentru orice familie, care ține la curățenie. — Costă 5 Coroane și ține ani întregi. Se poate cumpăra numai dela fabrica chimică:

GUSTAV SOLINGER, Brassó, Strada Cimitirului Nrul 5.

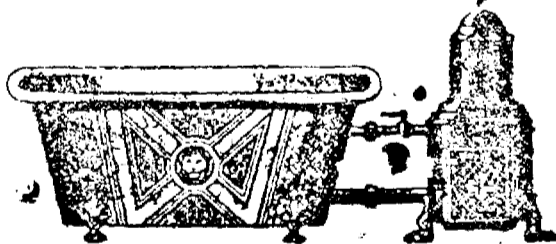
Carl Piffel, prima fabrică de obiecte de metal

Premiat de mai multe ori.

Telefon 184.

Temesvár-Erzsébetváros. Gyár: Hunyadi-u. 14. Üzlet: Hunyadi-ut és Missita-utca sarkán Krausz-éle házban.

Recomandă obiectele sale foarte frumoase și solide de tinichigierie și anume: vane de scaldat, de șezut și pentru copii, scaune pentru scaldat, încălzitoare și vane de scaldat după cel mai bun sistem (sistem propriu.) Lăzi pentru lemne și pentru cărbuni și alte edibctoe e mtal precum ciubere, uclioare și căni. — Apoi litere de tinichea și de cositor, inscripții de metal, tăbliță cu numărul casei și cu numele străzii, mărci și firme de ținc. Conduct pentru apă, aranșări pentru baie și closete engleze cu neintrecutul aparat »Temes«.

Acoperiri de case și turnuri, globuri și cruci. Catalog de prețuri la dorință gratuit. Ucenici se primesc cu condițiuni foarte bune.

Institut de pictură bisericească în Sighetul-Maramureșului. (Templomfestészeti Müintézet, Mármrosszigeten). Cancelaria: Piața Erzsébet-főter No. 11, ușa 18.

Ne angajăm pentru pictarea în stil modern și foarte artistic a internelor bisericilor, icoane pe cerime, fresco, icoane pe altar, altare, construiți de iconostas, auritură, pictarea icoanelor de iconostas, crucifixe, icoane la încrucișarea drumurilor, pictarea icoanelor sfinte și a orice soiuri de icoane bisericești. Renovăm foarte frumos iconostas și altare vechi, iar pictarea, abducerea cu marmoră și auritura lor o executăm cu cea mai mare artă și cu prețuri convenabile, — parohiilor mai sărace eventual și pe lângă plățirea în rate.

Examinarea bisericilor, măsurarea, înțelegerea mai amănunțită — la fața locului o facem gratis, cu planuri și prospecte servim cu plăcere.

Români! replantați viile cu altoi dela firma română!

„Mugurul“

însoțire economică
Elisabetopole—Erzsébetváros
(Kis-Küküllő vm.).

Altoi de vie

calitate distinsă — pe lângă celea mai moderate prețuri soiuri de vin de masă viță americană cu și fără rădăcină, ochiuri de altoit, viță europeană cu rădăcină.

Se află de vânzare la însoțirea economică

„Mugurul“

Elisabetopole—Erzsébetváros.

Material disponibil în altoi peste trei (3) milioane.

Școalele noastre n'au fost atacate de peronosporă.

Altoii sunt desvoltați la perfecțiune!

La cumpărări pe credit celea mai ușoare condiții de plată!

La cerere preț curent și instrucțiuni gratis și franco.

Prima condiție de reușită este de a folosi material solid!

Români! sprijiniți firmele românești că numai acelea vă veau binele!

Români! Trimiteți băieții la cursul practic la altoit!

STEFAN SLADECK IUN.
FABRICA DE MOBILE
VIRSET
Strada
Kudálze, Nr. 44-46

• Cea mai renumită •
mare fabrică
de mobile
din sudul Ungariei
(Versecz).

Pregătește mobilele cele mai moderne și luxoase eu prețuri foarte moderate.

Mare depozit de piano excelente, covoare, perdele, țesături foarte fine și mașini de cusut.

„VICTORIA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII SOCIETATE PE ACȚII.

FONDATA ÎN ANUL 1887.

Centrala: Arad, Calea Arhiducelui Iosif, Nrii 1—2, casele proprii (vis-à-vis de primărie.)

Filiale: în Șiria (Világos), Chișineu (Kisjenő) și Boroșineu (Borosjenő).

Capital societar 2,500.000.— Cor.
Fond de rezervă 2,000.000.— Cor.
Depuneri spre fructificare 14,000,000.— Cor.
Circulațiunea anuală . . . 350,000.000.— Cor.

Pentru sumele depuse fără termen de abdicere și rămân la bancă pe timp mai scurt de 3 luni de zile, plătește deponenților 4% interese, — iar pentru depunerile elocote pe timp mai îndelungat de trei luni de zile, după mărirea sumei depuse: plătește deponenților 4½% și 5% interese fără de nici o detragere.

Primește depuneri spre fructificare, despre cari eliberează libele.

Acordează împrumuturi hipotecare pe case de închiriat și pe proprietăți de pământ.

Escontează cambii și acordează credite cambiale cu acoperire hipotecară.

Dă avansuri pe efecte publice (Lombard).

După toate depunerile contribuția (darea) de interese o plătește institutul separat.

Sam. Wagner.

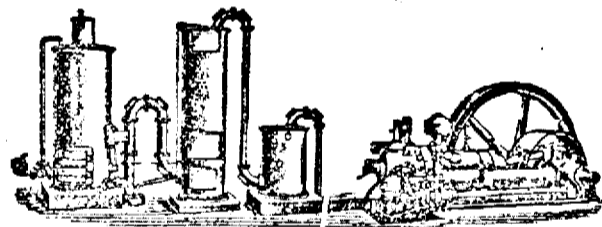
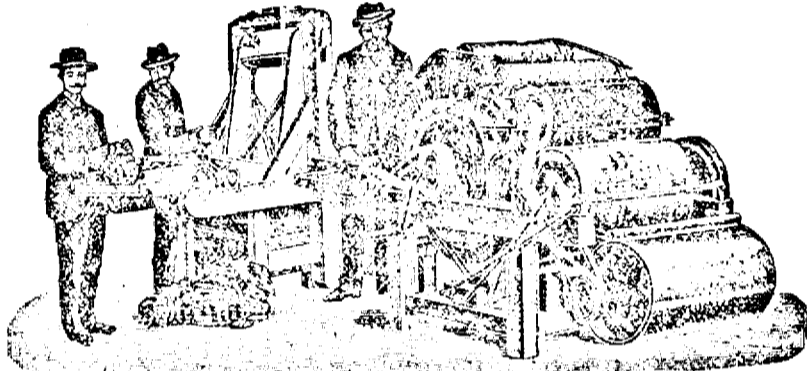
Prima turnătorie de fier Sibiană.
Mare fabrică de mașini agricole.
Atelier de mori și prăvălie de fier.

— NAGYSZEBEN. —

Cea mai neîntrecută fabrică de mașini agricole, executate cu cea mai mare precauțiune — Mașini de lână diferite mărimi. Darace de lână. Lup pentru scărmanat lână. Pluă pentru abale (postavuri)

Foarte mare export în România și Orient.

Instalează: mori de orice mărime. Cilindre la mori pentru asortat făina. — Conducte de apă etc. — Efectuază: Cele mai bune țevi turnate pentru conducte de apă. Mare turnătorie de fier și alamă. Foarte mare depozit în țevi de fier de orice dimensiune. — Cel mai mare asortiment în mașini de treerat de orice mărime — Foarte mare asortiment de **MOTOARE** dela 2 HP în sus, — pe lângă cea mai mare garanție. — Prețuri foarte reduse și condițiunile cele mai avantajoase — Explicări și cataloage la cerere gratis.

Garnituri de îmblătit cu benzină și ulei, motoare de benzină, ulei și gaz.

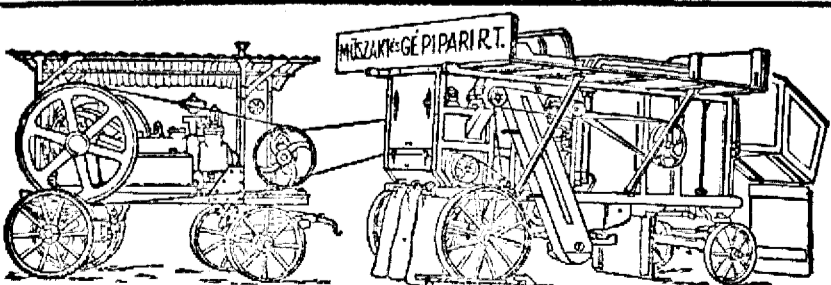
Construcție de mori:

mori de rijnit și măcinat, teascuri de ulei, instalații de apeduct, fântâni, pompe de toffelul. Prețuri ieftine, condiții favorabile, garanții desăvârșite. Lămuriri specialiste, proiect de cheltuieli și preț-curent se trimit gratis și franco.

Societate pe acții pentru industria tehnică de mașini.
Műszaki- és Gépipari Részvénytársaság,
Budapest, V., Alkotmány-utca 25.

Reprezentantul pentru Arad și provincie:

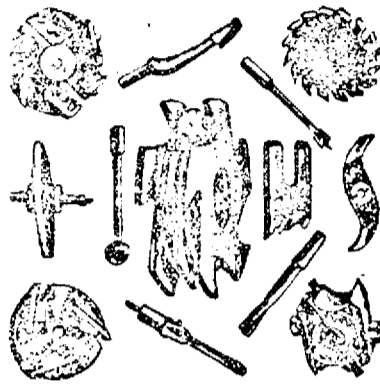
LENGYEL GYULA,
atelier de motoare și mașini
Arad, (Hal-tér) Szentpál-u. 1.

Prima fabrică ungurească de cuțite de mașini și unelte de oțel Fondată la 1859.

Bartusek Károly

Budapest, VI. ker. Dávid-utca 10. sz.

Singurul specialist în Ungaria pentru fabricarea de unelte mecanice pentru lucrarea lemnului.

Uneltele mele taie ca **OTRAVA**

și se potrivesc la ori-ce mașină pentru lucrarea lemnului, pentru-că sunt fabricate

din oțel de cea mai bună calitate. Astfel sunt: *cuțitele pentru rînde de mașini, scobitoare; capete de cuțit, șerestraie de mână (horony) și lungime; sfredele pentru sfredelirea de găuri adânci; cuțite de sfișiere, unelte pentru sfredelire, crepare și fabricarea de cepuri, cu un cuvânt toffelul de unelte mecanice pentru lucrarea lemnului.* — Preface și osiile țitoarelor de cuțite în patru colțuri, **oprite de serviciul superior de industrie, în osie cilindrică și fabrică, după comandă, nouă osii cilindrice pentru ținerea cuțtelor. Cuțite pentru compactorii.**

Ori-ce deslușiri se dau în cel mai scurt timp.

Edificare ieftină!

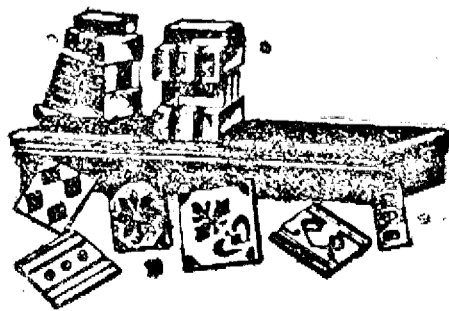
Intrece ori-care edificare din alt material. Sistemul meu e brevetat Nr. S—5546. Se face prin prepararea în mod propriu al betonului, ori alte materii.

Primesc toffelul de edificări, locuințe, case de închiriat, edificii economice și dominiare, crepuri, fântâni, poduri, canalizări, îngrădituri, trepte, padimentări de terase, acoperiș fa-cement, învălituri de cement.

În depozitul meu se găsesc felurite preparate de cement, pietri de edificiu, țigle, colonne pentru case, streșini, trestie pentru tinciuală, cement Portland, gips, var stins ș. a. — *Prețuri curente trimit gratuit.*

Iosif Simics

Întreprindere de edificare cu beton, fabricant de obiecte de cement și pierte.

Nr. telefonului:
246.

(Casa proprie)
LUGOȘ,
Str. Buziaș 37.

Cel mai bun și mai ieftin izvor de cumpărat!

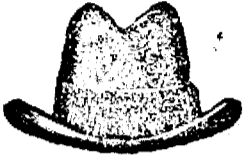
Cel mai mare asortiment în

pălării de domni și copii

numai fabricații veritabile în cele mai moderne colori și fason elegant, — apoi în

Cilindre și Claque-uri la

Gustav Schuster succesorul, Sibiu — Nagyszeben.
Grosser Ring 17.

Specialitate: fabricație proprie de pălării pentru țărani români și sași.

Schwalb Adolf fia Vilmos

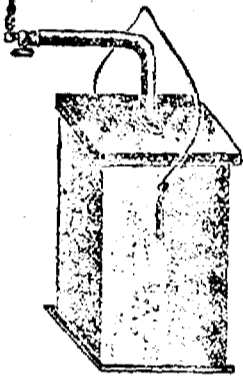
tinichigiu și arămier.

Budapest, VII Verseny-u. 8.

(Colțul străzii Murányi)

Pregătește totfelul de lucrări de tinichigiu, articole pentru bucătărie și gospodărie, unelte pentru stupărie, vase pentru miere. Fabricate de specialitate: măsuri de litru din tinichea albă ori nickel, cano pentru olei, lack or petroleu, fație, lămpi de carbid și alte articole tehnice.

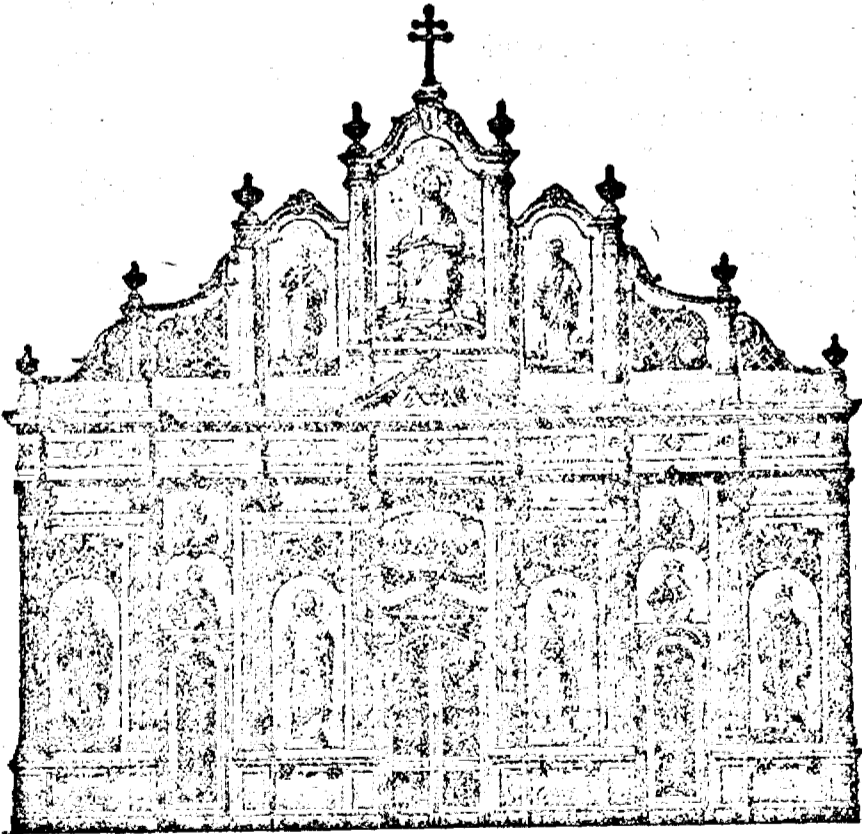
Cassete pentru bani.
Catalog trimis gratuit și franco.

Schmidt János succesor **Schmidt Ferencz**

Institut pentru ridicarea altarelor în

Budapesta, Köbányai-ut 53.

Pregătește: altare, amvoane, cripte, statui sfinte și întregul aranjament bisericesc, în orice stil, conform pretenziunilor artistice și pelângă prețuri convenabile. Se recomandă ca specialist, de München la renovarea altarelor vechi. Planuri și cataloage trimite gratuit precum și primirea muncii o face pe speșele sale proprii.
Prețuri moderate. Condiții favorabile de plată.

AFLI LA NOI

cel mai bogat asortiment de diferite articole cu prețuri ieftine. Vizitează negreșit prăvălia noastră unde vei afla frumoase lucruri pentru

DARURI DE CRĂCIUN

ARTICOLE DE GALANTERIE:

Mese pentru flori
Mese pentru fumat
Rame pentru fotografii
Ettagere de tot felul
Garnituri p. masa de scris
Garnituri pentru fumat
Machete de teracotă
Vase pentru flori
Bibelouri
Cassete în colori
Articole japoneze
Bricege
Aparate de ras
Artificii
Lampe electrice de buzunar.
Cofere
Corfe

Săculețe pentru dame
Portmonaide
Necesaires
Articole de toaletă
Oglinzi de tot felul
Articole pentru turiști
Bastoane
Articole de lux.

BIJUTERII
de toată categoria,
lanțe, cercei, ace,
COLIERE
cu ametist în argint.
»ANTIK«
bijuterii moderne.

Trăsorele pentru copii.
— JUCĂRII. —

■ Mare magazin. ■ Prețuri ieftine. ■

ARTICOLE DE MODĂ:

BLUZE
ROCHII
JUPOANE
COSTUME
PARDESII
ȘORȚE diferite calități
RUFEE DE DAME
JACHETE
PALTOANE
CHERETE
BONETE
JABOTS-URI
CORDOANE

EVENTAILLE
PLEDURI
RUFĂRIE DE TRICOT
CIORAPI.
PRODUSE PROPRII.

ARTICOLE DE MODĂ PENTRU BĂRBAȚI, — CĂMĂȘI, GULERE, CIORAPI, CRAVATE, BATISTE.

■ Nu-i obligament de-a cumpăra! ■

MARE ASORTIMENT DE GHETE.

Marca: »SALAMANDER« cea mai bună fabrică de ghete din întreagă lumea, pentru domni și dame: Cor. 16-50. — Preț de unitate Cor. 20-50.

Marca: »MARA«, ghete pentru domni și dame, sistem nou Cor. 13-50.

Ghete pentru vânat și turiști.
Ghete pentru patinat și săniuș.
Ghete pentru dans.
Ghete călduroase de casă.
Camașine.
Galoși și șoșoni.

KAUFHAUS M. BRECKNER

Hermannstadt. SIBIU. Nagyszeben.